

Dere edilmeyen evrak
iade edilmez

Türkiye

Mekale ve i'ânlar Ankarada
"HİLÂLIAHMER MECMUASI",
müdürlüğüne gönderilmelidir.

Hilâliahmer Mecmuası

ANKARA

Telefon numerosu 3922

Her ayın on beşinde Merkezi Umumi tarafından neşr olunur

Okuyucularımıza :

Recai zade Ercüment Ekrem Beyefendinin muaveneti kalemîyelerini te'min ettik ve bu sayıdan itibaren Manevî Sıhhat unvanı altındaki çok derin bir tettebbü neticesi olan bu yazılarını okuyucularımıza arz ederken Müşarünileyhe de vaki himmetlerinden dolayı teşekkürü bir vecibe biliriz.

Manevî Hıfzıssıha : I.

Hayata karşı beşer

Hayat, denize doğru müteaddit sandallar sürükliyen bir nehirdir ; her sandalı bir sandalcı sevkeder. Bunlardan iki tanesine bakın; onları yakından tedkik edin. Birinde oturan sandalcı, kendini sadece suyun akıntısına kap-tırmış, yalnız iskeleye yaklaştığı esna-dadır ki küreklerini kullanır. Bu yüz-den, ve manevrasını evvelden yapma-dığı için, ya bir kayaya çarpar, yahut ki sığlığa oturur. Bu adam, belki va-racağı yere varır, lâkin ne kadar müş-külât ile !

İkinci sandalcı, akıntıyı idare eder;

sandalı ancak kendi iradesine tabidir. Her an uyanıktır ; tam istediği nok-tada, istediği zaman durur. Varacağı yere, ötekinden daha çabuk ve daha kolay varır.

İşte, hayatın timsali budur.

Mukadderatınız, ahlâk ve seciye-nizin hasılıdır. Seciyeiniz, itiyatların-zın neticesidir. İtiyatlar, aynı amalin tekerrürü ile hasıl olur. Ameller, fi-kirlerin tesiri ile vukubulur ; fikirlerin telkinlerden ileri gelir. Telkinler, in-sanların, hadiselerin ve muhitin peyda ettikleri şeylerdir. « İradei cüz'îye »

işte budur. Kendi mukadderatınıza kendiniz hâkim olmak için, kuvvetli bir seciye vucuda getirecek fikir, amel ve telkinleri hüsnu kabul etmelisiniz.

Muvaffakiyetsilikleriniz, üzüntüleriniz, yüzde doksan, hadisatın değil, kendinizin, yani zayıf taraflarınızdan mütevellit kusurların veya zabıt ve rabıt altına alınmamış kavi tarafların fazla coşkunluğunun eseridir.

Eğer bahtiyar değilseniz ve muvaffak olmiyorsanız, bu ruhi vaziyetinizin ahenksizliğinden, sizin mütevaizin olmadığından ilerigelir.

İnsan, eyi itiyatlar (dinmekle, kendi kendine, iradesini terbiye etmeğe muktedir olduğu için bilcumle âmal ve efalinden mes'uldur.

Hadisata hâkim olmak, insanlara hâkim olmağa bağlıdır. İnsanlara hâkim olmak için, kendi nefsine hâkim olmak, kendi nefsine hâkim olmak içinse, zayıf taraflarını kuvvetlendirmek icap eder.

Nefsinizin tekâmülü, hayatınızın en esaslı gayesi olmalıdır. Bu sayede muratlarınıza ermeği kolaylaştırırsınız.

*
* *

İradenizin terbiye ve tekâmülü nasıl olur ?

İnsan, hayvanat veya nebatattan birini islâh etmek istediği vakit nasıl türlü ihtimamla uğraşırsa, kendi nefis ve iradesi ile de öylece uğraşabilir. Tufeylilerinden ayıklanan, üzerine eyi cinsten aşı yapılan bir fidanın mey-

vaları daha lezzetli olacağı gibi, fena itiyatlardan, manevî illetlerden kurtarılan ve yerine eyi itiyatlar aşıl原因 nefsin randımanı (verimi) de çok kuvvetli ve çok ziyade olur.

Bu makaleyi eğer alâka ve dikkat ile okuyorsanız, sizde bu nefsin tekâmülü için istidat var demektir. Bu istidadı mutlaka tenmiye etmelisiniz. Fennin bugünkü en büyük üstatları yukarıdan beri izahına çalıştığımız nazariyeyi müsbet vak'alar, canlı misallerle teyit etmiştir.

Mesut olmak da, betbaht olmak da insanların kendi ellerindedir. Bu da, zahiren güç, fakat hakikatte pek kolay vasıtalarla, **bedeni olduğu gibi ruhu da, maneviyatı da kuvvetlendirmekle olur.**

Muvaffakiyet ve saadet kelimeleri size cazip görünüyorsa, gayeniz, emellerinizin tahakkukundan ve ihtiraslarınızın tatmininden ibaret kalmasın; hiç bir netice elde edemezsiniz. Eksik cephe ile harbe gidilmez. Bünyeniz, zekânız ve manevî kabiliyetleriniz mütesaviyen tekâmül etmelidir. Yalnız « muvaffak olma » ya, yani para kazanmaya, ve ictimai mevki te'min etmeye çalışmakla kalmayıp, manevî kıymetinizi arttırmağa azmetmelisiniz.

Kendiniz için nasıl çalışıyorsanız, aynı zamanda ve aynı derecede başkaları için de çalışınız. Bu, faydalı bir diğergâmlıktır; zira insanlığa hayrı dokunmadan, kendi öz tekâmülüne çalışmak mümkün değildir.

Tekâmülünüzün başlangıcı kendinizi tanımak olsun. Başımızın dinç olduğu bir zamanda, efalinizi dikkatle tahlil ediniz. Bunu bizzat yapamıyorsanız, en yakınınız kimse ondan sorunuz ; kuvvetli veya zayıf taraflarınızı o size söyler. Onun üzerine, azmîle işe girişiniz.

İnsanın vücudu birtakım hücrelerden müteşekkildir. Bu hücreler ölür, vucuttan dışarıya atılır ve yerlerinde diğerleri hasıl olur. Hayat hep böyle müttemadi değişikliklerle ve yenilenmelerle devam eder. İnsan, vücudunun bütün kısımlarını ve hassatan dimağını islâh için bu değişikliklerden ve bu yenilenmelerden istifade edebilir. Efkârının, duygularının cereyanlarını değiştirmek, bazı dimağ merkezlerini neşvünümalandırmak o sayede mümkün olur ; nazım ve mürakip vazifesini gören dimağ da harekâtı, yürüyüşü, sesi, hayati vazayfı tanzim ve sizi takyiye eder. Ancak, maksadın tekâmülden ibaret olduğunu unutmayarak, tabiati zorlamamak, muhitiniz, emsaliniz ve kendinizle hemahenk kalmak lâzımdır. Siz, bir küllün cüzüsünüz, muhitiniz ile olan münasebetlerinizi nazarı dikkate alarak etrafınızdaki kuvvetlerle çarpışmamalıyız. Bilâkis gayretlerinizi bu kuvvetleri, sizin kendi emellerinizin husuluna yardım etmeğe icbar edecek surette idare etmelisiniz. Kendi kabiliyetlerinize göre hareket ediniz. Olamayacağınız bir şeyi olmak istemeyiniz. Ke-

diden aslan yetişmez ; gülü karanfile tahvil etmek muhaldır. Sizde ne bir Napolyon, ne de bir Betoven olamazsınız. Sizin, diğer insanlarınkinden farklı kendi öz şahsiyetiniz vardır. Bu da, eğer tenmiye etmesini bilerseniz, herhangi birininki kadar kıymetli, değerli, yüksektir. Sizin işleyeceğiniz kendi fikri istidatlarınız, tekâmül ettireceğiniz irsi meziyetlerinizdir.

Tanzim edeceğiniz, tevsi edeceğiniz, kıymetini yükselteceğiniz öz seçiyeniz, öz şahsiyetinizdir.

Şuuri tekâmülünüzde, maddi veya manevî muvaffakiyetinize engel olan, yahut ki onu geciktiren zayıf taraflarınızın takviyesi dahildir. Kezalik, çok kuvvetli, fazla kuvvetli taraflarınız da sizi ihtirasa ve başa çıkılmıyan arzulara sevkettiğinden, onların da tahdidi elzemdir.

Şayet, hür ve mesul bir fert olan sizde en zayıf taraf irade, ahlâk metaneti ise en önce ve devamlı surette bunun ıslahına çalışınız. Sizde, şayanı dikkat iki temayül vardır : birincisi, sizi hayata bağlayan, hayatın zevklerini tatmağa sevkeden, maddi ihtiyaçlarınızı temin ettiren ve bütün bunlar için size asgari gayret sarfettiren tabii temayül, ikincisi ise sizi ideal sahibi eden, itilâya, güzelliğe, hakata sevkeden kisbi temayüldür. Bunlardan birincisine uymaktan çekinmeyiniz ; lâkin onun uğruna sarfedeceğiniz kuvveti israf etmemeye, kendinizle muhitiniz arasında ahenk tesis etmeğe dik-

kat ediniz. Bu ahengi bakınız nasıl temin edersiniz :

Hayatı olduğu gibi, insanları, içinde yaşadığınız cemiyeti de oldukları gibi seviniz. Kendi kendinizde kusur bulmayı, başkalarını tenkit etmeği adet edinmeyiniz. Eşhas, hadisatı, memleketinizi, zamani, bizi idare eden hükümet erkânını — kusurlarına rağmen — tenkit etmeyiniz ; her asrı, bir evvelki asırla mukayese ediniz, göreceksiniz ki bâzı ferdi gayret ve himmetler sayesinde beşeriyet hâli terakkidedir. Ne de olsa, siz, onlara yeniden nizam ve intizam vermek üzere dünyayı ve cemiyeti alt üst edemezsiniz ; ancak beşeriyetin tekâmülüne gücünüz kadar yardımınız doku-nabilir. Kendi kendinize deyiniz ki geçen 100 sene zarfında, dünya yüzünde çok şey tekemmül etmiştir ve gelecek 1000 senede bu tekemmül daha mühim olacaktır ve gene de tekâmül tam olmuş değildir ; fennin hâlihazırdaki terekkisine ve kendi bilginize rağmen hadisatı değeri ile muhakeme edemezsiniz ; her birinin gizli bir sebebi vardır ki sizin anlayışınızdan kaçır ama gene de « vaki » dir ; bunları takdir size ait değildir. Bu haleti ruhiye ile, hayatınız size daha cazip görünür ve ona merbutiyetiniz bir kat daha artar. Yaşama şartlarınızı eyileştirmeğe daha çok hararet ve imanla çalışır, şahsiyetinizi hayata uydurmağa, hiç kimsenin terketmeğe kail olmadığı dünyayı sevmeye, beğen-

meğe çalışırsınız. Tenkit edecek yerde takdir etmeğe alışınız. Etrafınızda, güzel ve eyi şeyler o kadar çoktur ki, çirkinliği ve fenalığı görmeğe vaktiniz bile olmaz. Kani olunuz ki tabiat her şeyde bir ahenk gözetmiştir. O ahenge siz de uyunuz.

Hayatı ve cinsi idameye mahsus olan şehvî hassalar huzuzatı badibir. Bunda tabii hududu geçmemelidir ; huzuzatta ifrat bir nevi intihardır.

İkinci temayül sizi asil, necip, âli, güzel ne varsa ona sevkeder. Kendinizde bu temayülün mevcudiyetinden şuphe ediyorsanız, bir an için mazideki hatıralarınızı yoklayıp, şahit olduğunuz bir vatanı tezahür, okuduğunuz güzel bir şiir, seyrettiğiniz bir manzara, işlediğiniz bir hayır münasebetile duyduğunuz heyecanı hatırlayınız. Bütün bu hadiseler karşısında âli hassalarınız harekete gelmiştir ve o heyecanlar sizdeki ideal istidadına birer delil olmuştur.

İşte nemalandıracak olduğunuz bu istidattır. O inkişaf ettikçe seciyeiniz kesbi istikrar eyler, zihniyetinizde tevazün husule gelir, eyileşirsiniz. Zaten hayatta gayeniz daima eyileşmek olacaktır. Bu gayeyi hep göz önünde tutacaksınız. İnsanların en eyi ve en seçkinleri, bu gayenizin husulu emrinde size yardımcıdırlar.

Tahattur ediniz ki, yıllar geçtikçe, ister istemez tekâmül etmektesiniz. İstidatlarınız, temayülleriniz, zevkiniz, ahlâkınız, yaşınızın, hadisatın, muhitin,

meşgalenizin, âmalinizin, düşüncelerinizin, kendi kendinize telkinlerinizin tesiri altında yavaş yavaş değişmektedir. Eğer fena tesirlere, muzir telkinlere kapılırsanız, bu değişiklik eyiye doğru olacağına fenaya doğru olabilir. Bunun için, tekrar ediyorum ki, muvaffak olmak ve bahtiyar olmak dilersiniz, tekâmülünüz umumî olmalıdır. Her hafta, her ay, her sene ma-

neviyetınızda bir terekki görmeli ve bunu ölçmelisiniz.

Yeni bir şahsiyeti serbetsçe ve bilebile vucude getirecek malzeme kendi nefsinizde tamamen mevcuttur. Onları dikkatle kullanmak ve böylece, sağlam bir temel üstüne güzel, metin ve faydalı bir bina kurmak elinizdedir.

Recaizade

Ercüment Ekrem

**Haylazın Mah,
Sineğin Bah Olmaz**

Beynelmilel Salibiahmer mecmuasından :

Havada (Ypérite) gazının mevcudiyetini keşf için tertip olunan müsabaka netayıcı

Sivil ahalinin kimyevî harbe karşı muhafazaı için erbabı vukuftan mürekkep beynelmilel komisyonun talebi üzerine 1 Temmuz 1929 tarihinde beynelmilel Salibiahmer kômitesi tarafından açılan ve havada (Ypérite) gazının mevcudiyetinin tespitini istihdaf eyleyen müsabaka 31 Kânunuevvel 1930 da hitam bulmuştur. Jûri halinde teşekkölü kabul eyleyen ve beş muhtelif milliyete mensup bulunan mümtaz mutahassıslar 3 ve 4 nisan tarihlerin de Paris'te Darülfünun kimya enstitüsünde toplanmışlar ve tevdi edilmiş olan muhtıraları tetkik ettikten ve muktazi tecrübeleri yaptıktan sonra elde edilen netayıcı aşağıda münderiç zabıt varakasıyle tespit eylemişlerdir. Aynı zamanda, kimya harbi mes'elesi ve beynelmilel komitenin teşebbüsü hakkında umumî mahiyette olan ve üç karar mevzuunu teşkil eyleyen mülahaaaztı salifüzzikir zapıt varakasına tezyil eylemişlerdir. Beynelmilel komite, meşguliyetlerini terk ederek Salibiahmerin talebine icabet eyleyen Bu ilim üstatlarına pek derin bir surette

minnettar ve bu hissi şükranına bütün Salibiahmerlerin de iştirak eylemekte olduğuna kanidir. Komite kendisine yapılan telkınıtı biştetkik, zamanı münasipte bunlardan mülhem olarak ittihaz eyleyeceği mukarreratı bildirmekten geri kalmayacaktır.

Sivil ahalinin kimya harbine karşı vikayesini te'minen havada (Ypérite) gazının mevcudiyetini keşf için tertip olunan beynelmilel musabaka

müsabakaya arz edilen teklifatı tetkik etmek üzere beynelmilel Salibiahmer komitesi tarafından teşkil olunan ve berveçhiati zevattan mürekkep bulunan Jûri :

Enstitü azasından, Sorbon profesörlerinden ve Paris Darülfünunu kimya enstitüsü reisi mösyü G. Urbain (Fransa) reisi,

Berlin akademisi azasından Geheimer Begierungsrat profesör Dr. Haber (Almanya) Gand Darülfünunu müderislerinden ve Belçika funun akademisi

azasından profesör Swarts (Belçika)
Kembriç Darülfünunu müderrislerinden
ve Royal Society azasından sör Wil-
liam pope (ingiltere)

Zürih darülfünunu müderrislerin-
den, Zürih tabbı adli enstitüsü müdiri
Doktor Zangger (İsviçre)

Jüri kâtibi sıfatıyla , beynelmilel
Salibiehmer komitesi müşaviri fennisi
profesör Demolis 3 Nisan 1931 tari-
hinde Paris Darülfünunu kimya ensti-
tüsünde ictima eylemişlerdir. Müzake-
ratı küşat eden Beynelmlel Salibiah-
mer komitesi azasından mösyö Haller
tekrar okunan müsabaka şaraitinde ,
(Ypéríte) e karşı, aynı zamanda hassas,
vafî kâfi derecede sehlülistimal, müm-
kûn olduğu kadar az masraflı ve binaen-
aleyh bu itibarla istimali taammum
edebilecek bir aksülamel gösterilmesi
talep ediliyor.

Mevdu muhtıralara yalnız sıra nu-
marası konulmuş olduğundan Jüri bun-
ların sahiplerini bilmiyordu. Bütün
muhtıralar inceden inceye tetkik ol-
lunduktan sonra Jüri , bunlardan her
birinde musabık tarafından gösterilen
tecübeye yakın ve bu tecrübenin ne
gibi şarait dahilinde yapılacağını tes-
pit eyledi. İlk tetkikat neticesinde
musabaka şaraitine tevafuk eylemediği
anlaşılan 9 muhtıra musabaka harici
bırakıldı. Mütebaki muhtıralardan dör-
dü de gösterdikleri aksülamelin elzem
olan vasfı mümeyizi haiz olmamasın-
dan dolayı red edildi. kalan dört muh-
tırâ, jürinin müttehiden mazharı tas-

vibi olan ameli bir tetkike tabi tutul-
du. Müsabaka şaraitine tevfikân beher
litrede 0,07 miligram nisbetinde (Ypé-
rite) gazı ihtiva eden bir muhiti havâî
hazırlandı ve kemmiyet en dakik tec-
rübelerle kontrol edildi, Bu ameli tet-
kikattan sonra elde edilen neticeyi
kâfi derecede müspet olduğu cihetle ,
jüri beynelmilel Salibiahmer komitesi
tarafından mevdu mükâfatın itasına
mahal olmadığı mutaleasındadır.

Paris 4 Nisan 1931

İmzalar ; G. Urbain
W. Pope
F. Swarts
F. Halber
H. Zangger

1 — numaralı kaarr

Beynelmlel Salibiahmer komitesi-
nin daveti üzerine 3 Nisan 931 tarih-
inde Pariste inikat eden Beynelmlel
kimyagerler jürisi, ilim ve fennin bütün
menabiinden istifade suretiyle yapıla-
cak yeni bir harbin evvelki harplerden
daha kanlı olacağına, sivil ahalinin
hayatına hürmet etmiyeceğine ve me-
deniyeti tehlikeye ilka eyleyeceğine
kani olarak , beynelmilel Salibiahmer
komitesinin, halkın bu müthiş tehlike-
den sıyanetine matuf faaliyetinden do-
layı teprik eder.

Paris 4 Nisan 1931

İmzalar : G. Urbain
F. Halber
F. Swarts
w. Pope
H. Zangger

2 — *numaralı karar*

Jürinin fikrince, Beynelmilel Salibiahmer komitesi hükûmetlerden, harp gazlerinin mevcudiyetini keşfe dair elde edebilmiş ve ya edebilecek oldukları vesaikin kendisine ihbarını te'mine çalışmalıdır Jüri, komiteye bu mesaisinde zahir olmağa müheyyadır.

(Ypérite) gazının mevcudiyetini keşfe gelince : Bu müسابakadan anlaşıldı ki, havada az miktarda bulunacak (ypérite) gazının mevcudiyetini, laboratuvar haricinde ve sahibi ihtisas olmayan eşhas tarafından tatbik edilecek usuller ianesile tayin edebilmek, halli uzun zamana ihtiyaç gösteren müşkil bir mes'eledir. Jüri bu mes'elenin sahibi salâhiyet kimyagerlerin mutalea ve taharriyatına arz edilmesi mutaleasındadır. Jüri (ypérite) in mevcudiyetini tayine salih ameli bir usulün keşf edileceğinden kat'ı ümit eylememekle beraber (ypérite) ihtiva eden havanın tasfiyesinin hal edilmiş bir mes'ele olduğunu hatırlatır. Bu gün bütün memleketler, gerek (ypérite) i gerek sair harp gazlerini muhtevi havanın tathiri için bu gazleri bel eden tasfiye echizesine malik bulunmaktadırlar.

Jüri, ferdi ve umumî tahaffuz vasaitinin ehemmiyeti ve bu vasaitin

tekemmülündeki menfaati azime hakkında beynelmilel Salibiahmer komitesinin nazarı dikkatini celbe mücaseret eyler.

Paris 4 Nisan 1931

İmzalar : G. Urbain
F. Haber
F. Swarts
F. Pope
H Zangger

3 — *numaralı karar*

(Ypérite) gazının mevcudiyetini tayin zımnında beynelmilel Salibiahmer komitesi tarafından teşkil oluuan Jüri azasından bulunmak itibariyle, profesör Urbain ile profesör Demolis'e ve bütün rufekayı mesailerine, kontrol tecrübelerinin temamiyet ve sıhhatini te'min hususunda sebkedен kıymetli müzaheretlerinden dolayı arzı teşekkür ederiz. Bizden istenilmiş olan işi, sür'at ve isahet noktai nazarından pek hususi şarait dahilinde yapabilmekliğimizi kendilerine medyunuz.

Gösterdikleri faaliyet ve fedakârlığı tebci etmekle, pek hazaver bir deyni şükran ifa etmiş bulunuyunuz.

Paris 4 Nisan 1931

İmzalar : W. Pope
E. Haber
H. Zangger
F. Swarts

Çocuk mahkemeleri, islah vasıtaları ve terbiye usullerine dair.....

Hayrı ve insanî hizmetleri seven cemiyetlerde çocuğun, müstakbe' cemiyetin temel taşı olması itibariyle, haiz olduğu ehemmiyete her fırsatta işaret etmiş bulunuyoruz. Çocuğun aileye, mektebe ve alelumum cemiyete nazaran mevkini, münasebatını takip etmiş, muhtelif milletlerde, muhtelif noktayı nazarlardan, bakışlardan, çocuğa ait ictimai, terbiyevî mesele temas etmişdik. Bu satırlarda alakadar olmak istediğimiz mevzu mücrim çocukların tecziye tarzları daha doğrusu bu gibi çocukların islah tarzları ve bunlara ait mahkemelerdir.

Hukuk ilmine çok kıymetli alimler vermiş olan Almanyada v. Liszt, M. Liepmann, italyan antrpoloji mektebini kuran alimler hulâsa her milletten bir çok insanlâr fi'lin değil failin cezalandırılması usulunu, yani ferdi ceza şeklini ileri sürmüşler ve bu gün dünyanın hemen her medenî memleketinde az çok muvaffak olmuşlardır. Bu suretle ceza bir tedip ve tehdit vasıtası olmaktan kurtarılmış, bir islah ve terbiye unsuru haline isat edilmiştir. Tecziye mefhumunun içinde asırlardan

beri mevcut ve gizli bir hayat süren terbiyevî fikir bu suretle ceza kanununa resmen dahil oluyor, yani alelumum ceza hukukunda, kendisile hesap edilmesi zarurî bulunan bir unsur hainde yer tutuyor. Bu istikamete müteveccih inşanî bir hukukuceza tatbikatı ise şüphesizki, şimdiye kadar hali tatbikte bulunanlardan daha etraflı, daha zülvücu bir tecziye ve islah usul ve vasıtalarına, şebekesine malik bulunacaktır. Failin hüviyeti maneviyyesini göz önüne alan bir tecziye ve islah tarzının şüphesizki çok ince ve etraflı tedkik ve temyiz hassalarına, kabiliyetlerine malik olması zaruridir.

Bu fikir yeni bir görüş ve yeni bir telekki âleminin delilidir. Önceleri en ziyade terbiyevî tesiri herkes için ayan olan bir sahede, yani gençlik sahesinde, müteazzuv bir tatbikat imkanı bulabilmiştir.

Ruhî - za'if diye ifade edilmek istenilen zafiyeti - akliye, maluliyetiakliye, mübtela biçarelerin, anormal insanların ve çocukların, ehliyeti ceza-ıyyelerini önceleri fransada (Morel) 1857 Saleilles 1898 de tereddü

cezanın ferdileşmesi noktasından mütala ederek nazarı itibare almışlar ve meşhur Lombrozo doğma mücrimlerin hususiyetlerini cihana kabul ettirmiş olduğunu herkes bilir.

Cihanda ilk defa olarak çocuk mahkemelerinin teşkili şerefi Amerika'ya aittir 1899 senesinde Amerikanın bu fealiyetini 1905 de İngilterede, 1908 de Almanya ve 1913 de Genevre (İsviçre) kabul etmişlerdir. Böylece daha yarım asır evvel belli başlı fransız alimlerinden birisi (Trolong) Tıbbi adlinin hukuka yeni bir şey ilâve edemeyeceğini idda etmişti. Lâkin fen hukuk ile yaptığı bu mücadelede vakıaların ve hadiselerin yardımıyla galip çıkmıştır. En müfrit mücerret hukuk taraftarları bile, son zamanlarda git gide artan suçlu çocuk adedi kaşısında, cezalandırmanın kâfi gelmediğini teslim etmişlerdir. Cezalandırmadan evvel çocukların bu cezaya kesbi istihkak etmemeleri için tedbir alınması lüzumunu kabul etmişler ve çocuğun, tabiri marufiyle, mahkemeye düşmemesini mümkün kılacak tertibat ve tedabirin alınmasının vücutuna ka- il olmuşlardır. Esasen bu şeraitin ihzarı demek yalnız bu suçların ruhi ve ictimai esbabını araştırmak alelumum suçun değil her suçlunun suçunun ve hassatan bizzat failin, hüviyyetini araştırmak demektir.

Çocuğun hukuk ve hakim önündeki hususi bir şekilde mütalaası ise çok eskidir. İngilterede VIII. Henry

devrinde, sonraları terk edilen bu düşüncenin tatbikine tesadüf ediliyor.

Fikirlerin tarihi itibarile adeta asûmanî bir mahiyette ve layetegayr sayılan ceza hukuku kaidelerinin hayat ve şeniyet karşısındaki bu tebeddülü çok alakaengizdir. Hakiki adalet esasen mikyas üzerinden yapılan bir tevzini adalet değilimidir?

Malûmdurki eski mektep mesuliyeti maneviyeye ve iradeyi cûziye üzerine müsteniddi. Yeni mektep ise ameli müşahede ve détérminisme esasına müstenittir. Eski kılasik mektep her ferdin huzuru hâkimde kati müsavâtı ilan ediyordu. Yeni mektep bunun aksini telkin ediyor. Muayyen bir suç için muhtelif muhit mahsulü, muhtelif şahsiyetleri muhtelif tarzda tecziye ediyor. Hulâsa gayri şahsî objektif ve ideal bir mahkeme tarzı yerine, her ferde göre biçilmiş şahsî, sübjektif ve ferdi bir tevzii adalet sistem vazediyor. Uzun seneler medeni âlemin hukukcuları adeta ahlaki ve fikri mevcudiyetlerinin bir cüzü layenfekkinin teşkil eden eski mektebin büyük hukuki fikirleriyle yeni mektebin tedrisat ve mutalebatından nebean eden empirique bedahetler ve bütün bir insani şefkat arasında kalmış vicdanlarının tazipkâr tereddüdü içinde yaşadılar.

Ceza kanunumuz ferdi ceza sistemine basiretkârane ve müdebbirane bir itidal ile layık olduğu ehemmiyeti vermiş bulunmakla beraber çocuk

mahkemelerine ait hususatı âtiye terk etmiş bir vaziyettir. Filhakika ceza kanunumuzun ehliyeti cezaiye meselesini mütalea eden 53 ilâ 56 ncı maddeleri çocukların terbiye ve islahlarına temas eden bir iki fıkradan başka mücrim çocukların tarzı mahkemelerine alelumum bu çocukların ne olacaklarına dair, bir serahati ihtiva etmemektir. Bu meseleye muhtelif cephelerden temas eden diğer kanunların, nizamların, talimatların etc.. ne Sih'iye, Adliye ve nede Maarif v. s. alakadar makamat tarafından ittihaz edilmiş her hangi doğru bir usulün de mevcut olmadığını zan ediyoruz. İctimai bağları çözülmekte olan milli bünyemizin tarsini şarttır. Bu itibarla her hangi bir sahedeolduğu kadar çocuk mahkemeleri ve bilhassa bunlardan evvel ve sonra yapılacak hayır ve islah işlerini tesbite başlamak lâzımdır. Bu yaptığımız biraz da yarınki neslin hatırı için ifa eden bugünkü nesil için bir vazifedir. Bu saha, bilhassa çocuğun muhtemel tehlikelere karşı vikayesi için alınması lâzım gelen tedbirler, ahlak ve kanunun hudutlarının girift olmuş noktaları üzerinde bulunan ve ifası zaruri olan meselelerdendir. Memleketimizin büsbütün yabancı ırkların, iklimlerin çok mütenevvi ve çok veçheli tesirâtı altında kalmış içtimai bünyesi büsbütün başka harsların kaynaştığı bir mıntakada büyümüş olması ve niha yet şark ve garbın ortasında olmanın

bütün neticelerine maruz kalması v. s. gibi binbir türlü esbap müteakabil teavün ve terbiye teşkilâtımızın tarsini amirdir. Bu işe ise iki zıt yaşayış ve düşünüş tarzının ortasında kalan, garblılaşımağa mecbur olan gençliğimizden başlanması lâzımdır. Ancak bu ahlaki kaidelerin tatbiki-dirki içtimai ferdin inkişafını müemen kılacaktır.

Bugün şu yazımızda Avrupada bu sahada en müterekki bulunan Almanya ile dünya yüzünde en zengin ve etraflı teşkilata malik bulunan Amerikada çocuk mahkemelerine, çocuğun bu mahkemelere düşmemesi için alınan tertibata dair bir iki söz söylemek istiyoruz. Bu satırlar memleketimizin bu vadideki ihtiyacına bir cevap vermekten uzaktır. Esasen hedef ve maksatları da bu ihtiyaca işaret etmektir. Selahiyettar makamatin efkârı umumiyede bu ihtiyacın his edilmekte olduğuna dair mevcut kanatı takviye etmektir. Şüphe yokki çocuk mahkemeleri pek muhtelif kanunların, aile, çocuk, ebeveyn ve bunların müteakabil münasebetleri içtimai ve idari diğer bir çok kanunlarla yakinen ve uzviyyen merbut ve alâkadardır.

Avrupada çocuk mahkemelerinin teşekkülü ile Amerikadaki teessüsler arasında en bariz fark 19 uncu asırda Amerikada, bugünkü Avrupada olduğu gibi, şahsî mühim sermaye sahibi hayirperverlerin içtimai teavün teşki-

lâtının her sahesinde ve binnetice çocukları koruma meselesinde insani ve şefkat hislerini kıymetli müesseseler inşasile, münhsıran gayrendişane gayelere hizmet eden ocaklar tesisi şeklinde izhar etmiş olamamaları teşkil eder. Bilfarz geri kalmış, ruhen ve bedenlen neşvünüması bir maluliyete duçar olmuş yavrulara mahsus evler, terbiye ve tahsil ocakları, terbiyeleri bizzarure ihmal edilmiş veya her hangi bir şekilde sefil ve perişan kalmış, ahlaken sukut etmiş çocuklar için bir takım müesseseler ve bunları türlü türlü vazifelerinin icrası münhasıran hidematı ammeye ait bir iş yani devlet müesseselerine, cemaat ve belediyelere ait bir iş, olarak ifa edilmek zaruretinde idi. Bunun içindir ki, bugün serveti milliye ve alel-umum mesai ve maişet şeraiti temamiyle ayrı ve zıt bulunmasına rağmen başlangıçda bir müşabehet bulunabileceği kanaatle Amerikadaki çocuk teşkilâtında mebdinin lâıykiyle mütalea edilmesini muvafık görüyoruz.

Almanya :

1870 tarihli Alman ceza kanununun 55 inci ve 56 ncı maddeleri efali memnua işlemiş çocukların 18 yaşına kadar vesayet mahkemeleri kararıyle devlet terbiye enstitüsüne verilmesini mümkün kılıyordu. Hatta bu terbiyenin aynı mahiyette hususi müesseselerde temini kabil olmuyordu. 1870 ile 1900 seneleri arasında

bu mahkemeler Almanyada henüz çocuk mahkemesi mahiyyetinde değildi. Bunlar kısmen cebri terbiye (Zwangserziehung) ve kısmen de içtimai bakım terbiyesi (Fürsorgeerziehung) olarak müesses teşkilâtta bir icraat ve faaliyet vasıtası görüyorlardı. 1 Nisan 1924 tarihli Alman gençlik yardım kanunu (Reichsjugendwohlfahrtsgesetz) ilan edilinceye kadar muhtelif Alman memleketlerinde, gerek hükümet ve gerekse mahalli idarelerle idare edilen, hidematı ame meyanına dahil muhtelif mahiyette bir umumî ve cebri terbiye sistemi teşekkül etmiş bulunuyordu. Binaenaleyh mahkum çocukların kısmı azamının cebri terbiyesi 1908 de resmen çocuk mahkemeleri olarak hali faaliyete geçen bu vesayet mahkemelerinin kararıyle devlet veya devairi hususiye müesseselerinde cereyan ediyor fakat bu kararların mühim bir kısmı mezhebi teşkilât ve cemiyetlerin, veya münferit hayır sahipleri teberrüatiyle yaşayan tesislerin muavenetile infaz ediliyordu.

Yavaş yavaş bu çocuklara bir melce olan bu gibi müessiselerin yanı başında da hususî bir yabancı aile nezdinde böyle çocukların terbiye edilmesi hakkındaki noktayı nazarda bir tabikat sahası bulmakta idi. Bu cebri ıslah müessiselerin çoğu şehirlerden uzak mahallerde inşa edilmişlerdi. Çünkü, o zamanlar, çocukların ahlaken ve fikren sukutuna amil olan

esbap meyanında büyük şehirlere ve bu şehirlerde geçen hayata çok fazla bir ehemmiyet atfediliyordu. Halbuki bugünkü fennî, ilmi ve tecrübevi terakkiyat gösteriyorki böyle şehirlerden uzak bulunan müesseselerde yaşayan çocuklar bu ıslahhanelerden evlerine, yani şehirlere, döndükleri ve aile meslek hayatlarına avdet ettikleri zaman, güçlük çekmektedirler. Zahirî, bu müessisede terbiyeleşmiş eyileşmiş addedilen bir çocuğun şehrin serbest hayatı içinde kâfi derecede ıslah edilmemiş olduğu tezahür eder, Şehirlerden, gündelik ve normal hayattan uzak yaşayış bilakis mesuliyet deruhde edebilecek bir şuurun teşekkül edememesine sebebiyet verir. Halbaki çocukların terbiyesinde yalnız onların ve ebeveynlerinin değil mensup olduğu bütün cemiyet müntesibinin alakası vardır. Bahusus ki eski hukukî telâkki, klasik hukuk biraz intikam ve sanksiyon hisleriyle yuğurulmuştu. Yeni hukuk görüş ve duyusu ise faili ıslah ve mümkün ise yeniden terbiye etmek esası üzerine bina edilmiştir. 1923 tarihli Alman gençlik teşkilât kanunu da bu fikrin teşriî sahadaki ilk ifadesinin kati bir delili olarak mütalea edilmektedir. Almanyada harpten sonraki seri ve derin içtimai tebeddülün ilk hamlelerinden olan 9 Temmuz 1922 tarihli gençlik kanunu Jugend-schutzgesetz ise idarî, adlî, ve resmî bîlcümle vesayet ve murakaba maka-

matını, idareyi hususiye ve belediye-lerin, yetimler ve yoksullar meclislerinin, geeçlere ait ceza mahkeme-lerinin, gençliğe ait kazâ faaliyetin, melhuz manevî tehlikeye karşı çocuğu koruma teşkilâtının ve alelumum gençlik teşkilâtını tevhit etmiş, hiç olmasa bunların haddi zatında bir kül teşkil ettiğini ilân etmiş oluyordu.

Bu kanundurki sarahatan çocuklarına bakmayan veya bakamayan ana ve babanın elinden çocuklarını alıyor; onları terbiye ediyor ve onları tecziye edilecek birer unsur diye değil birer vatandaş olarak yetiştiriyor. Ebeveyn hukuku ve ferd hukuku devletçilik, camiacılık ferdçilik v. s. gibi bir çok muhalif telâkki ve itikatların, noktayı nazarların münakaşasına vesile olan bu kanun gerek devlet müessiselerinde ve gerekse devlet namına hususî ailelerde büyütülen çocukları iki mühim kısma ayırıyor. Birinci kısım bozulmak tehlikesine maruz çocuklar ikinci kısım ise başı boş kalmış yani bozulmağa başlamış çocuklardır. Hatta çocuğun tehlikede olması bile ebeveynin elinden alınup içtimai terbiye sisteminin idaresi altına verilmesi için kâfi bir sebep olarak gösteriliyor. Çocuk mahkemeleri, vesayet mahkemeleri, her hangi bir şahsın ihbarı üzerine tahkikata başlayup, resmî veya hususî bir içtimai muavenet teşkilâtının tahkikatı neticesinde infazı mecburî olan bu kararı verebilir. Mahkeme esas itibarıyla üç hali tesbit edebilir.

a — Ebeveynin çocuğun bedeni ruhi, fikri veya içtimai terbiyesindeki her vatandaşın devletce kendisine temin edilmiş hukuku demektir, hakkı velayet veya vesayetlerini sui istimal ettiklerine karar verebilir. Bilfarz fazla çalışdırılmış, ve insafsızca tedip edilmiş veyahut dilencilik gibi insani şeref ve beşeri haysiyetle kabili telif olamayan işlere alışdırılmak istemiş olmalarından dolayı ebeveynden çocukları üzerindeki hukukunu bir müddet için nez eder.

b — Ebeveynin vazifesini ihmal ettiğini tesbit edebilir.

Ana baba vazifesini ifa etmedikleri cihetle keza hakkı velayetten bir müddet için mahrum kalırlar. Çocuklarda devlet terbiyesine verilir. Bilfarz çocuğun mektebe devamının temin edilememesi veya temiz bakılamaması gibi hallerdede bu karar verilebilir.

c — Aile içindeki hayatın gayri ahlaki olması, anababadan birisinin gayri ahlaki yaşaması, çocuğu bu pis hayattan kurtarır ve devlet terbiyesine alır. Bilfarz marazî şekilde itiyadı sarhoşluk, marazî şekilde tenbellik gibi itiyatlar, hususiyetler de bu kararın verilmesine sebep olabilir.

Çocuk veya vesayet mahkemelerinin her bir vakaya göre münferiden içtima ederek terbiyevî bir teşhis koymasına lazımdır. Bugün on sene evveline nazaran bile ruhiyyat çok ilerlemiş bir haldedir. Binaenaleyh her hangi

şekilde suçlu bir çocuğu muhakkak mütereddi bir halde görmek icap etmez. O çocuğun batını ve harici bünyesini tedkik etmek, duymak ve anlamak lazımdır. Bu gün psichiatri ilminin terakkisi sayesinde eskiden ırsî zan ettiğimiz bir çok hususiyetlerin ebeveynin itiyatları neticesinde çocuğun ta küçük yaştan beri edindiği ve muhit tesiri ile ifade edebileceğimiz, haddi zatında müktesep, adetler, tinetler olduğunu görüyor ve bu yukarıdaki kanunların manasını daha haklı olarak muvafık buluyoruz. Ayrıca ruhiyatçılar gayri müsait bir tinetin muhakkak yanlış bir inkişaf veya eksik bir mahevî tenemmüv husule getirmesi lâzım gelmeyeceğini, bu tabii bünyenin ancak böyle bir temayül ifade ettiğini, daha doğrusu bu şekilde inkişafa müsteit bir imkân hazırladığını, söylemektedir. Bilhassa harpten sonra orta mektep ve lise talebelerinde tesadüf edilen ve hukuku cezayı alâkadar eden ahval dolayısıyla bu mektep muallimlerinin dikkat ve basitet kuvvetlerini tecrübî ruhiyat ianesile bir kat daha takviye edilmesine ihtiyaç hasıl olmuştur.

İlk zamanlarda efali memnua irtikâp eden çocuklara mahsus terbiye ve ıslah ocakları, küçük çocuklar, mektep yaşındaki çocuklar, mektepten ihraç edilmiş çocuklar olmak üzere muayyen bir kaç zümreye ayrılmıştı. Bunların sinleri üzerinden de büyük veya küçük olmalarına nazaran, bir

tasnif yapılmakta idi. Bu gün ise bu gibi müesseseler daha etraflı ve daha geniş bir tefrik ve tasnif ile tanzim edilmektedirler. Bu tefrik ilmi esasat üzerinedir. Bilfarz düşkünlük derecelerine, cezanın verilmesini icap ettiren esbaba, terbiye dedeflerine v. s. göre yekdiğerinden ayrı fikir ve beden terbiye vasıtalarına nazaran yapılmaktadır. Eskiden, mesela, mektepden ihraç edilmiş bir kız çocuğu mun'hasıran ev işlerine, bir erkek çocuk ise ekseriyetle ziraat mesleğine göre yetiştirilmekte idi. Bu gün istikbalde süluk edilecek mesleklerin intihabında geniş bir tenevvü mevcuttur. Çocukların hangi meslek için yetiştirilmesini mütehasıs mürebbiler tayin eder. Bu mütehasıslar resmî bir ihtisas imtihanı geçirirler.

Çocukların mürakabası ta ilk zamanlarda beraber çalışmakta olan bir ruhiyatçının muavenetile ifa edilmekte ve ruhen malul (Psychopate) çocuklar için ayrı binalar yapılmaktadır,

Gençliğin ihtiyarı veya mecburi bilcümle terbiye bakım teşkilâtı, Gençlik teşkilâtı (Jugendamt) tarafından idare edilmektedir. Bu teşkilâtın mahiyetini de fırsat düştüğü takdirde diğer bir makalemizde bahse mevzu alacağız. (R. J. W. G.) kanununun bilhasea 67 inçî maddesindeki selâhiyetler ve mahkemenin icraatındaki sûrat tezyit edilmiştir. Yalnız çocuk mahkemeleri değil vesayet ve ceza

mahkemeleri de şüpheli bir vaziyet tesbit veya ihbar edildiği vakit bir genç hakkında derhal muvakkat terasut emiredebilir.

Bu gibi müesseselerde eskiden askeri bir zabtûrapt mevcuttu. Böylece sıkı bir disiplinle bu çocukları yıldırma mümkündü. Bu gün korkuya ve tehdide müstenit olmayan, bilâkis mürebbi ile terbiye edilecek çocuk arasında mütekaabil arkadaşlık, itimat ve muhabbet esasına müstenit bulunan bir usulde mürebbinin hem muallim ve hem de bir ruhiyatçı ve hem de idareci olmasını istemek lâzımdır. Yeni terbiyenin hakikattan ziyade mefkûreye yakın olduğunu kabul etmekle beraber bu dedefe varmağa azim etmiş insanların mevcudiyetini ve bunların meşkûr mesailelerinin de ekseriya bu mefkûrevi vaziyete yaklaşmakta olduğunu inkâr etmek kabil değildir.

Devletin mecburi terbiye siyasetinde, son telakkilere göre, bu gün yabancı aile nezdinde terbiye usulü bir çok esbap dolayısıyla tercih edilmektedir. Maamafih bu şeklin her zaman kabili tatbik olmadığında anlaşılmıştır. Çocuklarda beraberlik hayatına ait duyguyu, içtimai vahdet ve müşareket hissini besleyebilmek için devlet emrindeki terbiye ve ıslah müessiselerine ihtiyaç vardır. Ancak bunlarda geçirilecek müddetin tenkisi ve aile yanındaki terbiye ile bir telifibeyin yapmak ve aileler nezdinde

geçen müddetlerde devlet teftişini ve mürakabasını daha fazlaştırmak mümkün olabilir.

Her halde asri müesseselerde çocukların kendi kendilerini idare usulunun tatbiki, diğer gençlik teşekilatına mensup normal teessüslerin bu kluplerde gelüp oynamaları, malul, veya tabiri marufile, şüpheli çocuklar üzerinde mülit tesirler yapmaktadır. Bu gibi müessiselerde doğrudan doğruya nevema dahili tedbir olarak, çocukların kendi aralarında gruplar ve teşkilat yapmaları, sinema, spor gazete V. S. gibi muhtelif faaliyetler sayesinde bu yerlerde geçen hayatın azamî derecede serbest ve normal hayata tedricen yaklaştırılması temin edilmektedir. Gerek kendi suçları vegerekse ebeveynlerinin maişet tarzlarının kurbanı olarak mektepten ihraç edilmiş talebeyi tekrar namuslu hayata atabilmek için şehirlerdeki aile ocaklarının intihabından bir çok faidelerin mevcut olduğu unutulmamakla beraber bunun irsî, ruhî veya her hangi bir şekilde malul veya şüpheli çocuklar için kolayca kabili tatbik olmadığı da muhakkaktır. Bahuş 14 den yukarı gençlerde bu imkân gittikçe güçleşir. Filvaki uzun müddet bu islah müessiselerinde kalmak tabiatile çocuğun, gencin, üzerinde meraretengiz bir tesir yapar. Maamafih bu müddetin de her ferde göre tebeddülünü kabul eden sistemler vardır. Çocuğun tabına tinetine muvafık bir mürebbiyi buluncaya kadar yalnız

aileyi değil müessiseyi de değiştirmesini talep edecek kadar müfrit ferdiler de vardır. Ahengi -sa'y taraftarları, da atelyeler ve el işleri mesaisinde mühim terbiyevî unsurlar görmektedirler. Her hangi bir aile, ticarethane veya usta nezdine berayı terbiye verilmiş olan çocuklar o muntakadaki gençlik hizmetini gören, ve her hangi bir şekilde ictimai fealiyete alakadar olan, insanlar bilfarz rahipler, muallimler v. s. mürakip hizmetini görürler. Arada sırada çocukları ziyaret ederler. Çocuklar da başları sıkıldığı zaman bunlara müracaat ederler. Bu mahalli mürakiplerden mada fahri olmayan diğer bir takım nezaretçiler, resmî gençlik teşkilatının muayyen muntakalara mahsus müfettişleri aleddevam teftişat yaparak her dürlü ihtiyacı tesbit etmek, her vakaya göre alman tedbirleri neticelerine nazaren yeni yeni kaideleri tanzim etmektedirler.

Asgari bir sene sonra bu gibi çocuklar cebri islah ve terbiye hakkında kendilerine tatbik edilmekte olan sistemin refini talep etmek hakkına maliktirler. Bu talebi ret veya isaf edecek makam, hidematı amme hizmetine mensup olduğuu yukarda söylediğimiz, gençlik teşkilatı olmakla beraber temyizi mahiyyette vesayet ve çocuk mahkemelerine de müracaat olunabilir. Mecburi terbiye meşruten de ref olunabilir Nevama tahliye teklifini yapan bu çocuk bir müddet nezaret altında tutulur. Bazen de her hangi bir sebepten aley-

hinde bir hüküm sadır olan çocuğun adeta tevbih - adli ifasile iktifa olunarak bu gibi müessiselere gönderilmediği de vakidir.

Çocuk mahkemelerin devlet terbiyesine verdiği gençlerin ıslah müessiselerinden birdenbire hayata atılmaları aleyhindeki cereyan neticesinde adeta bu serbest hayata geçişi hazırlayan intikalî mahiyette bir takım mües-ise-ler bina ve kûşat olumuştur. Bu nevi müessiseler ekseriya meslek mekteplerinin gece yatısı yurdlarının, bunların yazlık ta'til ve nekahat müessiselerine benzerler.

Mecburî devlet terbiyesinde ve bakımında ebeveynin manen ve maddeten alacakları vaziyet terbiyenin muvaffakiyeti üzerinde mühim bir amildir. Yalnız bazen cahil tabaka değil malumath ve eyi tabakaya mensup ailelerde de çocuklarının her hangi bir sebeple cebri hükümet terbiyesine alınmasından mütevellit bir teessür ve igbirar vardır.

Bu işi ekseriyya izzeti nefis meselesi telekki iderler. Her ne olursa olsun ebeveynin bu terbiyeye muhalefeti ya terbiye müddetinin geçikmesini veya yarım kalmasını intac eder. Almanyanın bazı mıntikalarında Saksonya ve serbest liman şehirlerinde cebri devlet terbiye sistemi ebeveynin talebi üzerine ihtiyari olarak tatbik edilir.

Ebeveynin bir kısmı kendileri vaziyeti idrak ederek bu talepte bulunmaktadır. Maamafih teşkilat memurları

irşat ve tenvir propagandası yaparak ebeveyne şu veya bu sebepten dolayı çocuklarını ihtiyarlarıyla cebri ıslah müessiselerine tevdi etmelerine muvaffekiyyetle çalışırlar. Bu gibi ihtiyari devlet terbiyesi talebinde hükümet, anababanın mali vaziyetini nazarı itibara alarak, fevkalade tenzilatlı bir tarife tatbik eder. Ebeveynin bu teklifi Saksonya'da bir seneden evvel geri alınmaz. Diğer yerlerde her zaman ebeveyn bu taleplerini geri çevirebilirler.

İhtiyac halinde, bilfarz terbiye edilmekte bulunan çocukta selah hali müşahede edilmeğe başlandığı bir zamanda, yahut tamamen aksi halde, gençlik teşkilatı gibi bir, ictimai hizmet teşkilatı, çocuk mahkemelerine müracaat ederek, ebeveynin bu geri-alma talebini ibtal eder. Şu halde ihtiyari devlet terbiyesi cebri hale ifrag edilebilir. Filvaki bu tarzı hareket, birden bire, ebeveynin ihtiyari taleplerinin adeden tezayüdünü baltalayacak gibi bir zan tevhit edebilirse bu şekilde bir çocuğun esasen gençlik mahkemelerinin kararile nasıl olsa bir gün devlet terbiyesine alınmış olacağını teemmül etmek bunun aksini kabul için kâfidir.

Çocuk mahkemeleri bazen ıslah edilmeyecek tınette oldukları bittecrübe sabit olan, daha doğru ve munsif bir tabirle, terbiyelerinde muvaffak olunamayan, çocuklarla karşılaşır. Bunların dimaği teşekkülleri kendilerinin bimarhaneye verilmesine müsait edgildir.

Fekat tereddi dereceleri de ameli hayata tekrar hazırlamak hedefile bir terbiye tarzına devamdan fazla bir faide memul olunmayacak derecededir. Bunlar için çocuk mahkemelerinin cebri çalışma yurdları, Koruma yurtları (Bewahrungsanztalt) gibi müessiseleri mevcuttur. Gençlik mahkemeleri bunların daimi veya uzun bir müddet vesayetini deruhte eder.

Almanyadaki istatistik neticeleri, bu sahede istatistik imkânının sıhhatı ve ifasındaki müşkülâtı nazarı itibare almakla beraber, çocuk mahkemelerinin hükümlerinden elde edilen muvaffakiyeti $\frac{0}{100}$ 80 ne baliğ olduğunu gösteriyor. İstatistiklerin bize verdiği en alakeengiz netice iltiyarı ebeveynin talebi üzerine yapılan cebri devlet terbiyesinin daha az bir müddette ve daha yüksek bir nisbette muvaffakiyet vermesidir. Bunun sebebi ise aşîkârdır. Zira ebeveyn hem müzaheret ederek devlet mürebbilerini takviye ediyor, onlara muhalif, muariz bir cephe almıyor demektir. Asıl mühim bir sebepde bu gibi çocukların tabiri marufile daha temamlile bozulmadan ıslah müessiselerine tevdi edilmiş olmasından ileri gelmektedir. Son zamanlarda çocuk mahkemeleriyle alakadar olmadan bu gibi müessiselere verilmiş çocuklarla bir nevi terbiye tecrübesi yapılmaktadır. Münhasıran ebeveynin gayri müsait mali vaziyeti dolayisile devlet terbiyesine alınmış çocuklar, alekser hükümet tarafından ya ayrı mektepler-

de veya aileler nezdinde yerleştirilmektedir. iselerde - Almanya'da leyli mektep tarzının mefkudiyyetini daha doğrusu nedretini karilere bilvesile hatırlatmak isteriz - bazen de bunların muayyen yaşıdakileri ıslah enstitülerine verilmektedirler. Bu gibi talebe digerleri üzerinde yani maznun veya nevima mahkûm talebe nezdinde bir felah unsuru bir ıslah örneği hizmetini görmektedir.

Devlet terbiyesi ve gençlik mahkemesi daimi bir inkişaf içindedir. Bu terbiye tarzının normal insanların terbiye tarzından büsbütün başka bir şey olmadığı ebeveyn ve çocuk için utanılacak bir mesele teşkil etmeyeceği gün geçdikçe daha iyi anlaşılmaktadır. Bu terbiye, nihayet, bizzat çocuğun hayri için hükümet müdhelesini icap ettiren bir terbiye sietemidir. Bu terbiye hükümet ve devletin hidematı amme teşkilatıyla ferdlerin şahsi haklarına, hususi yaşayışlarına cebren tahakküm değil bilakis çaresiz kalmış ebeveyne uzanan kuvvetli ve müşfik bir eldir. Gençlik mahkemeleri asocial insanların mazaratlarının tahfifi için, hiç olmasa bu hareketlerin tekerrürüne mani olmak hedefiyle gençliği koruma kanunu da tatbik etmektedirler. Bu koruma teşkilatının mali külfetler tahmil ettiği muhakkaktır. Müfrit ferdiler de Bunu şahsi hukuka müdahale telekki ediyorlar. Buna rağmen koruma kanuniyle ki bu kanun bakıma muhtaç olanlarla yardıma muhtac olanlar arasında bir tef-

rik yapmaktadır - 18 yaşından yukarı bulunuupta maddi ve manevi şahsını koruyamayacak olanlar gençlik ve vesayet mahkemelerinin mukarreratıyla horuma yurtlarına izam olunabilirler.

Maarif, sihhat ve ictimai teavün ve hatta emniyeti umumiyye ve alel-umum harsı ve ictimai her dürlü faaliyetlerde Şu veya bu nam altında zaruri olarak sarf edilmekte bulunan mebalığın nisbeten cüzi bir miktarını gençlik mahkemelerinin terbiye ve islah faaliyeti meyanına koyarak hayli müfit neticeler elde edilmiştir.

Almanyada gençlik teşkilatı ve bilhassa gençlik mahkemeleri hakkında bir kaç söz söyledikten sonra bera-yi mukayese Amerikadaki teşekkül hakkında da bir iki cümle ilave edeceğiz.

AMERİKA da gençlik mahkemesi hakimi bir cürüm, bir kabahat işlemiş genci ya hükümet nezareti altına koyar veyahut bunu bir islah müessesesine verir, pek nadir ahvalde bir tecziyeye müracat eder. Her iki şekilde de mücrim ferdi olarak mütalaa edilir.

Ekseriya nezaret altına alınmakla da ve ebeveyne şu veya bu şekilde yardım etmeklede iktifa olunmaktadır. Çocuğun mektebe, işe, aile ocağına, oyun ve spor alemine hülasa kendi muhitine karşı islah müddeti zarfında normal vaziyetini mümkün mertebe muhafaza etmesi tensip olunmaktadır. Çocuk mahkemelerinin en büyük teş-

kilatı daha doğrusu en büyük kuvveti (Probation Departement) denilen ve almanların (Jugendfürsorgeabteilung) teşkilatına tevafuk eden kısımdır. Amerikada çocuk mahkemelerinin muvafakiyeti, ingiliz zihniyyetinde olduğu gibi, hakimlerin ve ictimai teşkilatta çalışan insanların (social worker) şahsı ve ferdi alakalarına ve kabiliyetlerine tabidir.

Amerikadaki çocuk mahkemeleri bugün almanyada gençlik ve vesayet mahkemelerinin gördüğü bütün işleri ifa ettikten sonra almanyada (Jugendamt) denilen gençlik yardım teşkilatına ait işlerin de mühim bir kısmını görmektedir. Bunun iâindir ki amerikan gençlik mahkemelerine tabi olan ictimai teşkilat mensupları (probation-officers) lerin adedi yüksektir.

Nezaret altına alınmış gençlerin islahı meselesinde bu teşkilat kadar ve belki de daha fazla muhitin tesiri vardır. Nezaret meselesinde gençlik mahkeme bakım teşkilatının vazifesi ikiye ayrılır: Birisi vakaya vaziyet etmek, teşhis koymak, ve alınacak tedabiri tesbit etmek. Diğerisi ise bu islah ve terbiye işinin görülmesini te'min etmek ve mürakabasını yapmak.

Aileye, mektebe, iş evine, dostlara v.s. ait münasebatı ve bunun mahiyetini tayin ve tesbit etmek birinci kısma dahildir. Evvela fili memnuu ika eden çocuğun basit ictimai münasebatı, sonrada hidematı amme müessesatına karşı alacağı vaziyet tesbit

olunur. Bu hizmetleri görmek için içtimai istihbarat müesseseleri, (social service exchange) denilen ve almanyanın (Sociale Auskunftstelle), teşkilatına tekabül eden bir idare teşkilatı vardır.

Bu müesseseye devletin bütün teşkilatı hizmet etmekle mükellefdir.

Gençlik teşkilatına mensup müesseseler içinde çocuk mahkemelerine yardım eden en kuvvetli teşkilatta (Psychiatrik-Psichologiku) enstitüleridir. Bunların tesisinde (Dr. Healy) in hizmeti çoktur. İkinci gurupa ait işlerin bir çoğu birincisi tarafından müştereken yapılmaktadır. Amerikan tarzına göre çocuğu birden bire devlet tirbiyesine almamak, çocuğun daha evvel nezaret altında islah edilebilmesi için ne yapmak lazımsa onu ifaden çekinmemek usuldur. Bu itibarla çocuk kulupleri, Settlement le v.s. bin bir dürlü teşkilat ve tesisat ile çocuk korunur. Amerikada içtimai terbiye teşkilatı çok geniş ve çok mütenevvi şekiller arz eder. Bunların içinde hiç bir milletinki ile mukayese edilemeyecek ve numune ittihaz olunmayacak vaziyette olanlar vardır. En mühimleri yukarıda zikir ettiğimiz psihtrik - psihologik enstitülerle terbiye ocaklarıdır. Bunlarda birincilerin amerikan çocuk mahkemelerine tesiri çoktur. Maa-fih amerikada her gençlik mahkemesi böyle bir enstitüye malik değildir. Bu gibi enstitüsü olmayan şehirler de anormal çocukların esaslı bir şekilde muayene edilebilmesi için bir

ruhiyyat doktoru ile teşriki mesai edilmistik. Fakat amerikali mütehassıslar da bu şekli tenkit ediyorlar. Zira her ruh ve sinir doktoru çocuk ruhiyyatcısı değildir. Bunların meşgul oldukları yaşlı mecnunlardır. Buna mukabil amerikada, aurupanın hiç bir memleketinde bulunmayan çok mütakâmil tesisat vardır. Ezcümle Boston, Chicago, ve Newyork müesseseleri şayanı kayıttır. Bu müessise vücudu ancak amerikan zenginliği ile kabili tevildir. Mamafî işin ehemmiyeti hakkında bir fikir verebilmek için buradaki bir muayene tarzını misal olarak zikir edeceğiz: Çocuk mahkemeleri tarafından kendilerine havale edilen bir vakanın faili olan çocuk evvela mütehassıs doktorlar tarafından adam akıllı bir konsultasiyona, tıbbi muayeneyi umumiyyeye, tabi tutulur.

Muaveneti ictimaiyye memuru çocuğun aile, mektep hulasa umumî içtimai vaziyeti hakkında bilcümle malumatı toplar. Bir psiholog çocuğun zekasını ve ruhi kabiliyetini muayene eder. Çocuğun müstakbel mesleğini tayin edecek olan bir müşavir çocuğun arzu ve inhimaklarını ve bunların derece ve tatbik kabiliyyetini tedkik eder. Gençlik teşkilatına memur bir diğer mütehassıs memur çocuğun oyun yerinde ve serbest hayattaki vaziyetini tedkik eder. Bütün bu tetkikat neticelerine göre ruhiyyat mütehassısı (psihiyatr) çocuğu muayene eder ve neticeyi tesbit eder. Nihayet bu müte-

hassıslar müstereken bir konferans akit ederler ve çocuğun en muvafık şekilde nasıl islah edileceğini tesbit ederler. Amerikada bile bu kadar fazla speşyalize edilmiş bir çalışma tarzına itiraz ediyorlar; ve böyle bir çalışma tarzının ruhi tehlikelerinden bahis ediyorlar.

Maksadımız bu kadar şumullu bir sayın bir tek çocuğun islahı uğrunda yapıldığına işarettir. Bu işaret ne şekilde işe başlamak lazım geldiğini, ve neler yapmak icap ettiğini ne kadar geniş ve fedakârane bir şekilde çalışıldığını göstermesi itibarile mühimdir. Amerika çocuk mahkemeleri hakkında ilave ettiğimiz bir kaç cümle hedef ve gaye itibarile tabii bu iki teşkilat arasında bir fark olmadığını ancak şekle ait farklar bulunduğunu tesbit etmiştir zannındayız.

Memleketimizin bünyesini, fakrını hatta ihtimal aç çocukların mevcut olduğunu kabul etsek bile hukuki ve ictimai varlığımızda çocuk mahkemeleri ve onun terbiye ve islah vasıtaları üzerinde çalışmaklığımız zaruretinin kabili tehir olmadığı kanaatindeyiz. İşte bu kanatlerdirki bu satırları efkârı umumiyeye arz ediyoruz.

Eskiden Türk cemiyetinin bünyesi

urfî ve dinî ahlak telakkileriyle bu biçimlere karşı tedbir almış bulunuyordu. Son senelere kadar gerek eski vakti hali yerinde ailelerin evladı manevî olarak ve gerek her hangi bir hayır ve sevap telakkisiyle büyütülmesini deruhde ettikleri çocuklardan kabiliyyetsizlikleri tezahur edenleri dikimhanelere askeri sanat mekteplerine vermekte idiler. Bunların sonuncuları içinde çok vatanperver ve çok kıymetli insanlar zuhur etmiştir. Buda gösteriyorki ictimai bakım meselesi bizim her zaman alakadar olduğunuz bir sahedir.

Bu gün hilaliahmer fakir çocuklara gıda vermeye çalışıyor ve felaketli anlarda büyüklere gelen musibetle beraber küçükleri de koruyor halbu ki bu kafi dögildir. Bu iş hasta bünyeye ilaç vermek demektir biz ise hasta olmaması için bünyeyi korumasını istiyoruz. Bu işi yapacak ancak, her zaman fealiyet ve mahiyyeti hakkında söz soylediğimiz, GENÇLİK HİLALİAHMER TEŞKİLATI dır.

Gençlik hilaliahmer teşkilatının memleketimiz için mübrem zaruretler meyanına girdigine bu mevzuun da katiyetle işrat etmiş olduğunu ümit ediyoruz.

BEDRİ TAHİR

Sivil ahalinin kimya harbine karşı muhafaza ve himayesi

Terki teslihat konferansının ihzarî komisyonu —

Mukavele projesi—Kimya silahları

1930 senesi Teşrini sanisinden 9 Kânunu evvel tarihine kadar altıncı def'a toplanmış olan «Terki teslihat konferansı ihzarî komisyonu» uhtesine tevdi olunan vazifesini ikmal etmiştir. Mevkii müzakereye vaz olunau mukavele projesinin başlıca ve mühim kısımlarıyla buna dair verilen rapordan bahis etmeği münasip gördük.

Cemiyeti akvam kâtibi umumiliğince evvelce neşir edilen ve bazı parçalarını iktibas ettiğimiz bu vesikalar karşılıklı inkâr oluuamayan ve bütün cihan efkarı umumiyesini işgal eden bu terki teslihat muammasının halli hususunda masruf olan beynelmilel mesaisinin ehemmiyetini nazara arz etmektedir.

Terki teslihat konferansı ihzarî komisyonunu ve bu baptaki mukavele projesini cemiyeti akvamın 25 Eylül 1925 tarihine müsadif olan heyeti umumiye içtimasında ittihaz olunan mukarrerat doğurmuştur. Bu mukarerrat şu idi:

Beynelmilel hâdis olan bilûmum ihtilâfların sulhen tesviyesi hakkında Cemiyeti akvam meclisi heyeti umumiye içtimasında vaki olan ifadeleri ve derhal mevkii icraya vaz'ı muktezi tadilâtın protokolda mevcut olmadığı hakkındaki beyanatı senet ittihaz eden, Bu günkü ihtiyaçlar içinde en mübrem ve en mühimminin milletler arasında müteakabil emniyet ve itimat tesisi olduğuna kanaat getiren,

Bu günkü tecavûzi harbin beynelmilel bir cinayet olduğunu yeniden ilân eden,

Bazı milletlerce Cemiyeti akvam misakına tevfikân protokolun (Hakem-Emniyet Terki teslihat) prensiplerine hemahenk olmak üzere hakem mukaveleleri, muahedeleri akti hususunda masruf olan mesailerini memnuniyetle gören,

Bu gibi anlaşmaların mahtut bir sahaya münhasir kalmayup lüzumu halinde bütün cihana şamil olması lâzım geleceğine kani olan,

Bu mukavelelerle muahedelerin cemiyeti akvama tevdiinden sonra, misakların emniyeti umumiye noktai nazarından yaptıkları tesir ve kuvvet meclisçe tetkik edilerek yedinci içtima verilmek üzere bu bapta bir rapor tanzimi arzusunu izhar eder.

Hakem - Emniyet ve itimat - terki teslihat vasıtalarına müracaatla sulh ve müsalemetin teessüsüne çalışmağı yeniden teahhüt eder.

Misakın sekizinci maddesinden mülhem olarak, üçüncü içtimam on dördüncü mukarreratta müsarrah olan şeraiti matlube te'min olunduğı surette, emniyeti umumiye noktasından umumî teslihatın tenzil ve tahdidi imkânlarının tahakkuk edebilmesi ve konfransın içtimaa davet olunabilmesi için bu gayeye mâtuf bir konferans teşkili hususunda ihzari tetkikatta bulunmasını meclise havale eder.

O zamandan beri bu hususta pek çok mesai sarf olunmuştur. İhzari komisyonun bu sahadaki faaliyetinden, fennî tetkikata müstenit olan proğramının vüs'ati ve tahammül ettiği vazifenin nezaket ve ehemmiyeti itibariyle uğradığı siyasi müşkilattan bahis etmiyerek yalnız beş seneden beri berri ve bahri, havai kuvvetlerin, harp levazimatının tahdidine, bütün devletler teslihatının matbuat ile neşir ve ilânına ve sonra da cemiyeti akvamın bittarafılığı te'min eden bir teazzuvî ile terki teslihat mukavelei müçtemiası ahkâmının temamiyle tatpik ve icrasını

müemmen bir kontrol teşkili hususuna çalışılmakta olduğunu zikretmekle iktifa edelim.

Umumî konferansa takdim edilecek olan kat'i proje altmış maddeden ve fasıllar ayrılmış altı kısma ithal olunan tablolardan mürekkeptir.

1 — a) Faslı — kuvayi mevcude, b) (Müddeti hizmeti askeriye.

2 — a) Faslı — berri teslihat, b) (Bahri teslihat, (c, Havai teslihat

3 — Bütçe masarifi.

4 — İstihbarat.

5 — Kimyevi teslihat.

6 — Ahkâmı umumiye — a) (Faslı — Terki teslihat daimi komisyonu, (b, ahkâmı. Mevzuaya muhalefet, (c, şikâyet şekilleri, (d, ahkâmı intihaliye.

İhzari komisyonun mukavele projesine istinat ettirdiğı rapora gelince: tahalluk ettirilen işlerin safahatını, komisyon mesaisinin asıl ve gayelerini Cemiyeti akvam içtimalarında ittihaz olunan mukarrerata müteakibenin hülâsalarını, mukavele projesinden muhahhasların yaptıkları ihtirazi kayitleri göstermek itibariyle bu rapor cidden haizi ehemmiyettir.

Bu vesika atideki fasılları ihtiva etmektedir:

1 — Tarihçe.

2 — Mukavele projesine haşiye.

Birinci madde.

Birinci kısım. Memurin

Fasıl A — Kuvayi mevcude

» B — Hizmeti askeriye müdeti

İkinci kısım. Mevaddı harbiye.

Fasıl A — Berri teslihat.

» B — Bahri teslihat.

» C — Havaî teslihat.

Üçüncü kısım. Bütçe masarifi.

Dördüncü kısım. İstihbarat.

Beşinci kısım. Kimyevi teslihat

Altıncı kısım. Ahkâmı umumiye.

Fasıl A — Terki teslihat daimi komisyonu.

Fasıl B — Ahkâmı mevzuaya muhalefet.

Fasıl C — Şikâyet şekilleri.

» D — Ahkâmı intihaiye.

3 — Lâhika Terki teslihat konferansı ihzarî komisyonunun birinci içtimamında yapılan işler hakkında meclise verdiği rapor.

Müsellâh bir ihtilâf zuhurunda sivil ahalinin maruz kaldığı havaî tehlike ve kimya silahına karşı müdafaa ve muhafazası gayet müşkil ve tehlikeli olmasına ve ekseriya muhafazalarında imkân görülememesine binaen burada terki teslihat mukavele projesinin bilhassa havaî teslihata, kimya silahlarına, mukavele ahkâmının tamamen tatbik ve icrasının mürakabesine memur olan daimî komisyonun vezaifine müteallik olan kısımlarını aynen bervechi ati derç ediyoruz:

Bundan başka ihzarî komisyon

tarafından (Aerochimie) hakkında tanzim edilen raporun en mühim noktalarını da ıktibas ediyoruz.

Mukavele projesi.

Fasıl C — Havaî teslihat.

Madde — 38

1 — Akit taraflar, sivil tayyareler inşasında askeri karakteristik mâlzeme kullanılmasını emir etmekten içtinap edecekler ve bu malzemenin hassaten âzâmî emniyet ve iktisat noktasından sırf sivil maksat ve gayeler için istimalini serbest bırakacaklardır. Zamanı sulhte ledelicap bunların askeri tayyarelere kalp ve tahvil ve tesliherine müsaait hiç bir ihzarî tertibat yapılmayacaktır.

2 -- Âkit taraflar, sivil tayyare inşasıyla mşğul olan teşebbüsâtı sinaiyeden, sureti mahsusada askeri bir gaye için memur kullanmalarını talep etmemegi taahhüt ederler. Yalnız askeri tayyare malzeme ve memurlarının muvakkaten ve arızı olarak sivil tayyare teşebbüsâtı sinaiyesinde istimal ve istihdamlarına müsaade etmeği taahhüt ederler.

Sivil tayyarecilik teşebbüsâtı sinaiyesi emrine verilen bilûmum müstahdemin ile askeri malzeme, tayyarenin cinsi ne olursa olsun, icabına göre işbu mukavelenamenin 25, ve 26 ıncı maddelerinde veya birinci kısımda gösterilen ahkâma tevfi kan alâkadar âkit

taraf lar hakkında kabili tatbik olan tekayyüdat ve tahdidata tabidir.

3 — Âkit taraflar, iktisadî, idari, veyahut içtimai gayelere matuf olacak yerde askeri maksatlarla te'sis edilmiş olan hututu havaiyeye ne bilavasita ve ne de bilvasita nakti muavenette bulunmamağı taahhüt ederler.

4 — Âkit taraflar, muhtelif memleketlerin sivil tayyarecilik teşebbüsâtı sınıyeleri arasında iktisadî maksatlar anlaşmalar ve bu hususta yekdigerleriyle istişare etmelerini mümkün olduğu kadar teshil etmeğı taahhüt ederler.....

Beşinci kısım - Kimya silahları...

Madde — 39

Âkit taraflar mütekabil şerait tah-tında muharebede boğucu, zehirli veya buna mümasil gazlerle bu neviden her türlü mayiat, maddeler veya usullerinin istimalini men ederler.

Bilûmum bakteriolojik harp vasıtalarının sureti istimali kat'iyen mem-nudur...

Altıncı kısım - Ahkâmı umumiye.

Fasıl A - Terki teslihat daimi ko-misyonu.

Madde — 40

Meclici akvam merkezinde işbu mu-kavelenamenin icrasını takip maksadiy-la daimi bir terki teslihat komisyonu teşekkül etmiştir. Bu komisyon hükû-

metlerin (Bu liste konferansça tayin olunacaktır) Âzasından mürekkep olacaktır. (Âzanın adedi konferans-ça tespit olunacaktır) Komisyon âzaları mensup oldukları hükûmetleri temsil etmezler. Âzalar sene müddetle tayin olunacaklar, fakat tekrar intihap edilebileceklerdir. Vekâletleri müdde-tince vefat, ihtiyari istifa veya daimi ve mühlik hastalıklar gibi mevani do-layısıyla tebdîi olunabileceklerdir. Bu âzalara fenni mutahassıslar terfîk edile-bilirler.

Madde — 41

Komisyon, nizamnamesini tespit ve bir reis ile bir de reisi sani intihabı için iş bu mukavelenamenin mevkii icraya vaz olunduğı tarihten itibaren üç ay zarfında cemiyeti akvam kâtibi-umumiliğine vaki olan davet üzerine ilk defa olmak üzere içtima edecektir,

Bundan sonra, nizamnamesinin ta-yin edeceği tarihte ve senede bir defa nizamen sureti adiyede içtima eder.

Bundan başka, âkit taraflardan biri-nin talebi veya reislerinin daveti üze-rine işbu mukavelenamenin gösterdiği ahvalde fevkalâde surette içtima ede-cektir.

Madde — 42

Komisyon, işbu mukavelenamenin ahkâmı mûndericesinden mülhem ola-rak nizamnamesini tanzim ve ihzar için bütün salahiyeti haiz olacaktır.

Madde — 43

Komisyon, âzasından ancak üçte ikisinin iştirakiyle işleyebilir.

Madde — 44

Komisyonunda kendi milletinden âzası olmayan her tarafı âkit, bilhassa kendisini alâkadar eden bir mesele mevzuu bahis olduğu zaman, tarafından komisyona bir âza göndermek hakkını haiz olacaktır.

Madde — 45

Komisyon âzalarından her birinin ancak bir rey vardır.

Mukarrerat komisyonunda ispatı vücut eden âzaların ekseriyeti ârasiyle ittihaz ev kabul olunur.

50 ve 52 inci maddelerde gösterilen ahvalde, müzakerata iştirak etmiş olan hükümetlerin ittihap ettikleri âzaların reyleri ekseriyeti âraya dahil değildir. Akalliyette kalan reyler için ledelicap bir rapor tanzim olunur.

Madde — 46

Komisyon âzalarından her biri, şahsî mesuliyetleri altında olmak üzere mevkî müzakereye mevzu bir mesele- nin tetkiki hakkında komisyonu tenvir maksadıyla istediği bir kimseyi dinletmek ve reyini aldirmek hakkını haiz olacaktır.

Madde — 47

Komisyon âzalarından her biri, komisyon tarafından ihzar olunacak raporlarda kendi tarafından dermeyeran olunan fikir ve yapılan teklifatın ledelicap hususî bir zapta geçirilmesini talep etmek hakkını haiz olacaktır.

Madde — 48

Her şıkta işbu mukavelenin veyahut komisyonun nizamnamesi ile tasrih edilen şerait dahilinde komisyonun bütün raporları âkit taraflarla akvam cemiyeti meclisine tebliğ olunacağı gibi matbuat ile de ilân olunacaktır.

Madde — 49

Terki teslihat daimî komisyonu, Beynelmilel taahhütler icabı olarak âkit hükümetlerce Cemiyeti akvam kâtibiumumiliğine verilecek bilûmum mâlûmattan haberdar olacaktır. Komisyon, gerek bu zikr ettiğimiz malûmat üzerine ve gerek salâhiyettar bir menbâdan alıp işbu mukavelenamenin icrasına müteallik vaziyeti hazırâyı göstermesi itibariyle hıfzını münasip gördüğü diğer malûmat ve vesaik üzerine lâakâl sene- de bir kere bir rapor tanzim olunacaktır.

Bu rapor tanzim olunduktan sonra bütün âkit hükümetlerle Cemiyeti akvam meclisine tevdi olunacak ve komisyon nizamnamesine geçtiği tarihte matbuat ile neşr olunacaktır.

Komisyonun raporu

Beşinci kısım - kimya silâhları

Madde — 39

216 — Bu kısım yalnız bir maddeyi ihtiva etmektedir. Bu madde de 39uncu maddedir. Bu madde ile âkit hükümetler, şeraiti mütekabileye müstenit olmak üzere esnayı harpte muhnik gazlerle zehirli veyahut buna mümasil gaz ve mayiatın ve müşakkatının ve mutlak surette her nevi bakteriolojik vasıtaların istimalini men ediyorlar.

217—Mukavele projesine kimya harbine müteallik ahkâm vaz ve derci keyfiyeti Belçika - Polonya - Yuğoslavya - Romanya - Çekoslovakya murahhasları tarafından teklif olunmuştur.

218 — Bu nevi ahkâmın zamanı harpte kabili tatbik olan usullerin cem ve tedvinine veyaht bazı eslihanın men'i istimaline tahsis edilmeyip sırf zamanı sulhtaki teslihatın tanzimine matuf olan böyle bir mukaveleyemi yoksa tercihan diğer vesaikamı derci lâzımgelceği hakkında uzun müzakerat cereyan etmiştir.

219 — aynı mesele hakkında diğer beynelmilel bir takım teahhütlerin mevcut olduğu ve bilhassa silah ticareti hakkında 1925 senesindeki konferans tarafından tanzim olunan bir protokol bulunduğu hususlarına komisyonun

nazarı dikkati celp olundu. Maamafih, yukarıda söyledığımız veçhile, mezkûr protokole iştirak eden hükümetlerle mukaveleye iştirak edecek hükümetler her halde bir olmamak itibariyle, mukavele matlûp olan te'sir ve kuvveti haiz olamayaçaktır.

220 — Hulâsa, komisyon, mevzuu-bahis maddeyi yukarıki şekilde olarak ekseriyeti âra ile kabul etti. Bununla beraber, bir çok murahhaslar, 1925 senesi protokolü ahkâmını itmam ve ikmâl ve sahai tatbikatını tevsi için konferansa kimya ve bakteriyooloji harbe müteallik teklifatta bulunmak hakkını muhafaza ettiklerini söylediler.

221 — Komisyon, bazı devletlerin 1925 senesi protokolünü bilhassa (Muamelei mütekabile) noktasından kuyudu ihtiyatiye ve ihtiraziye ile imza ve tasdik etmiş olduklarını gördü. Komisyon, muhnik zehirli ve buna mümasil gazlerin istimalinden sarfı nazar olunduğu hakkındaki taahhûde ancak mukabil şartlar dahilinde riayet olunabileceğini (madde projesinin birinci fıkrası) tanımakla beraber bakteriyoolojik usuller istimalinin terki hakkındaki taahhüdün mutlak olduğunu takdir etti.

Bu usulün istimali her suretle hukuku düvele karşı bir cinayettir. Öyleki bu silahın te'sir ve kuvveti tabiatıyla umuma şamil olmak itibariyle, hiç bir hükümet ve hatta bu silâhı istimale kıyam eden hükümet bile böyle bir cinayetle müttehim olmak istemez.

222 — Sovyet hükûmeti murahhası,

mukavele projesine derç olunmak üzere verdiği atideki madde üzerine komisyonun nazari dikkatini celp etti. Gerek ordularda istimal olunmak üzere elyevm mevcut olan ve gerek ihtiyat olarak muhafaza edilen ve gerekse derdesti imal bulunan bilûmum harp muhnik gazleri ve (Lans Flam - Balon - Pülverizatör - Lans gaz ve saire) gibi bu gazleri harekete getirecek olan kâffeî vesait ve tertibat ile bilûmum bakteriolojik harbi vesaiti işbu mukavelenin mevkii mer'iyete vaz olunduğu tarihten itibaren üç ay zarfında tamamen ve kâmilten mahv ve imha edilmelidir.

223 — Polonya murahhası, Soviyet murahhası tarafından vaki olan bu tek-life kat'iyen mümaneat etmemekle beraber esas itibariyle kimya harbi meselesi hal olunmadıkça kimya tecavüzüne hizmet eden şu veya bu vasıtanın tenkis veya kâmilten imhası hususundaki mütalâanın bir hayalden başka bir şey olamayacağını söylerdi .

224 — Altıncı içtimanın ikinci celsesinde İngiltere hükûmeti murahhası, bu fasılda kullanılan bazı tabiratin tefsiri ve bilhassa « Lacrimojen » gazlerinin istimali keyfiyetinin 925 senesi Cenevre protokolüne ve mukavele projesinin 7 inci kısmı ahkâmına muhalif olup olmadığı istifsarına dair bir muhtıra takdim etti.

225 — Fransa hükûmeti murahhası, bu muhtıra hakkında bazı mutalealarda bulundu.

Komisyon, bu tefsir meselesi hak-

kında kat'i bir karar ittihaz edemedi. Bununla beraber, murahhaslardan pek çokları İngiltere hükûmeti tarafından verilen muhtaradaki tefsiri kabul ve tasdike amade olduklarını beyan ettiler.

226 — İhzarî komisyon, fevkalâde mühim olan bu meselenin, bütün sefahatiyle konferansta tenevvür edebilmesi için terki teslibat konferansında kendini temsil ettirecek olan hükûmetlerce kemali dikkat ve ihtimam ile tetkik ve mütalâası lâzım geleceğini takdir eder.

227 — Polonya murahhası beyanatı atiyede bulunmuştur:

Harpte kimya ve bakteriolojik silahın men'i hakkında vaki olan Beynelmîlel hareketin moral kıymetini tasdik ve taktir etmekle beraber bu ahkâmın, ameli, kabili tatbik ve icra ve manîi tedbirlerle ikmal edilmesi lâzımgelir. Bu tedbirler, kimya ve bakteriolojik taarruzunu gayrı mümkün değilse de hiç olmaz ise müşkül bir mevkide bırakacak mahiyette olmamalıdır.

Bu tedbirler vaki olacak taarruzu te'sirsiz bırakmalı ve taarruzun muvaffakiyeti ihtimalini kesir ve tahdit etmelidir. Aynı vakitte imzalanan mukaveledeki teahhüdata muhalif vaki olacak her hangi bir hareketin böyle bir fiile cüret ve tesaddi eden hükûmet için te'sirsiz kalmayacağı hakkında bir te'minat olmalıdır.

Binaenaleyh bu maksatla, kimya

ve bakteriyolojik bir taarruza maruz kalan bir hükümet lehine mümkün olduğu kadar vasi miyasta muzaharet ve muavenete matuf beynelmilel bir mukavele meselesi derpiş olunmalıdır. Sırf ulvî ve insanî gayeyi istihdaf eden mahiyetteki böyle bir muzaharetin (İmdadı sıhhi fenni ve saire) umumun mazharı kabulü olacağından şüphe edilemez.

228 — Fenlandya-Romanya-Yugoslavya murahhasları bu beyanata iştirak ettiklerini söylediler.

229 — 39 uncu madde hakkında Almanya murahhası kimya silahının istimali hakkındaki memnuniyetin, bu silahların tarzımaline dair olan tecrübe ve ihzari talimleri istihdaf etmedikçe (Ordu talimleri vesaire) natanam kalacağı fikrinde olduğunu beyan etti.

230 — Aynı hükümet heyeti murahhası. tenkis veya tehdidi teslihat projesinin evvel emirde havadan atılan bomba, büyük çaptaki top, her nevi hücum şarları gibi yalnız ordu üzerine değil umum sivil ahali üzerinde de fevkalâde tahribat ika eden asıl taarruz mahiyetindeki silahların, istimalinin men olunması lâzım geleceğini söyledi.

231 — Almanya hükümeti murahhasının havadan atılan (230 uncu fıkraya müraceat) bombalarla, büyük çaptaki top ve her nevi taarruz şarlarının men'i hakkındaki teklifi komisyonca reddolundu.

*
*
*

İhzari komisyonun bu teknik meselesi, 1932 senesinin ilk aylarında içtima edecek olan terki teslihat konferansının iş programını teşkil ediyor.

Bu günkü dünya müsalemeti içinde, icrası mümkün olan hususat nazari dikkate alınmak suretile edevati harbiyenin terkine doğru giden yol üzerinde bir hatve atılmış olduğu inkâr olunamaz.

Elde edilen neticelerin kıymetine nüfuz edilmek istenilir ise, bu vasi meselenin bazı safahatının yine Beynelmîlel ahval dolayısıyla pek nazik olduğunu tasdik ve itiraf etmek iktiza eder.

İhzari komisyona riyaset eden muhterem M. «Le Don» teslihatın tamamile terki meselesi, tahakkuku siyasi ve betahsis moral sahada henüz idrak olunan bir idealdir demişti.

Maamafih maddi terki teslihatın gerek başka bir şey olan moral terki teslihat ile ve gerek Beynelmîlel teavünün menfezi olan beynelmîlel müsalemet ve emniyet ile ikmal ve itmam edilmesini bütün samimiyetimizle temenni edelim.

Prof. L. Demolis

Bir mahalde mühlik gazlerin bulunup bulunmadığının tespit ve tebyini (Deteksiyon)

Sivil ahalinin muharebede istimal olunan gazlere karşı fenni himayeleri ve muhnik gazlere karşı imdat teşki-

tâlna vücut verilmesi, evvel emirde bu gibi gazlerim mevcudiyttini tebyin ve tespit etmek meselesini bizatihi tevhit eder. Bu mesele, millî muhtelit komisyonlarca derpiş olunan gerek şahsî ve gerek müşterek korunma çarelerinin lâzımı gayri mufarikıdır.

Roma ve Bürükselde mevkîî mü-nakaşa ve müzakereye konulan beynelmilel mütehassıslar komisyonun mukarrerat ve işleri, millî cemiyetler tarafından ihdas edilmiş ve hükûmetlerce tanınmış olan bütün korunma teşkilâtının bünyevi bir kanunudur.

Bu kanun, bilhassa Brüksel'de beynelmilel Salibiahmer komitesi tarafından tetkik edilmesi lâzımgelen bir çşk teknik mesaili tadat ediyor idi.

Bu meselelerin en başında (Ipérite) denilen gazin vücudünü gösterecek ideal bir reaktifin tayını maksadıyla bir müsabaka küşadı meselesi bulunuyordu.

Bu gaz harpte kullanılan gazlerin en mühlik ve en tahripkâdır.

31 Kânunuevvel 1930 senesinde hitam bulmuş olan bu konkura yirmi kişi iştirak etmiş ve beynelmilel komiteye gönderilmiş olan zarflar 1931 senesi paskalya tatillerinde Paris'te açılacaktır.

Müsabakaya iştirak edenlerin işlerini tetkike memur olan heyet Fransa tarafından Profesör G. Urbain Almanya tarafından protesör F. Haber İngiltere tarafından profesör Sir W.

Poope Belçika tarafından profesör F. Swarts ve İsviçre hükûmeti tarafından profesör H. Zangger den mürekkeptir.

Cihan harbi esnasında gazlerin mevcudiyetini anlamağa mahsus olmak üzere bir takım aletler (Detecteur) istimal olunmuş isede bunların hiç biri ameli sahada kâfi derecede bir faideyi müstelzim olmamıştır.

İyi bir (Detektörün) gayet hassas olması ve en ufak miktardaki muhnik gazlerin mevcudiyetini göstermesi ve derhal korunma çarelerine tevessül için pek çabuk işlemesi, kâfi derecede dayanıklı, kolaylıkla kabili idare ve ledelicap hattı harp önüne konulduğu zaman görünemiyec k bir şekil ve tertipte olması ve mümkün olduğu kadar (Polivan) yani korkulan muhtelif gazlerden müteessiren derhal harekete gelmesi lâzımdır.

1915 senesi Nisanının birinden 1917 senesi Temmuzunun birinci gününe kadar geçen müddet zarfında (Fomijen) ile muhtelit olsun veya olmasın, alelümum klor ve fosjen'den terekkep etmiş olan muhnik gaz dalgaları içindeki maddelerin kimyevi mahiyetlerinin tayını ile uğraşıldı. Klink cihazı bilhassa bir dereceye kadar muvaffakiyetli tecrübeler verdi. İcra edilen tadilat neticesinde bu aletle doğrudan doğruya gazın mahiyeti tebeyyün ve taayyün olunabilirdi. Bu cihaz esasen (U) şeklinde içleri temiz reaktif dolu bir kaç halâl

(Analyseur) borularla bağlanmış bir menfez (Aspirateur) den teşekkül etmiştir. A) kloru tespit için iyodür dö potasyuma batırılmış bir pamuk, b) fojeni tevkif için sulu bir anilin mahlûlü, c) arsenik tipindeki gazleri tevkif içid nitrat darjan mahlûlü, d) (hamızı gazlerle hamızı şıyanidrik) için karbonat dö potas mahlûlü, e) hafif aksûlamelli havassı haiz lakrimojen gazlerinin mevcudiyetini tebyin için vazelin yağına batırılmış pamuk.

Diğer bir cihaz da yanacak yerin tepesinde delikli bir bakır lavhayı hamil olan bir esans lambasından ibarettir. Gazin bakır üzerine olan tesiri, esansın mavi alevini mükemmel bir surette yeşile tahvil etmesi itibarıyla kimyevi iyi bir detektördür.

Fiziko - Şimik tipinde daha bir çok detektörlerle tecrübeler yapıldı.

Bu cins detektörler, bilhassa bir elektrik rejimini ve bu suretle her hangi bir lambayı yakmak veya bir elektrik sonnerisini harekete getirmeğe müsait bir cereyanın faaliyetini ta'yyin hususlarında faidebahş olmuştur.

Mahdut ve mahsur bir havadaki hamızı karbonnu mevcudiyetini tespit etmek hususuna gelince : bu gazın mevcudiyeti alelekser fiziko şimik cihazlarıyla ve bilhassa sırf kimyevi usullerle tayin olunur. Meselâ : ortasına (klorür dö palladiyum) mahlûlüne batırılmış bir kâğıt talik edilen bir şişe alınır. Bu kâğıdın rengi bir

lâstik boru vasıtasıyla şişenin içine cezp olunan havadaki mevcut hamızı karbonun kesafeti nispetinde koyu gümüşü bir renge tahavvül eder.

Maamafih dalgalı taarruz usulü, mühim miktarda tahaffuz levazımına ihtiyaç gösterdiği için 1917 senesi Kânunusanisinde Şampanyada 9½ kilometre üzerinde yapılan bir tek taarruz 18,500 şişe mayi haline getirilmiş gaz istimalini istilzam etmiştir.

Şu hesaba göre, beher metre başına 1 — 2 şişe gaz isabet ediyordu. Bu tecrübe bu mahzuru itibarıyla ancak bir kere yapılabilirdi.

Fakat en ziyade gazlı obüslere ehemmiyet verildi ve bunların istimali sür'atle taammüm etti. 1918 senesi hücum ve taarru'larında bunların irae ettiği nispet mühimmatın % 80 nine balığ oluyordu.

Kezalik gaz dalgaları, bir vasıtai taarruz olarak istimalden kalktığı zaman (dedektör) ler kıymetlerini gaip ettiler. Bu itibarla kimyevi veya Fiziko - Şimik usullerle nevileri ve adetleri tekessür eden harp gazlerinin mahiyetlerini tayin ve tespit meselesi güçleşmişti. Fakat 1918 senesine doğru tahaffuz maskeleri vücade getirilmiş ve bu itibarla (İperit) hariç olmak üzere muhnik gazlere karşı gerek şahsi ve gerek müştereken korunma çareleri bulunmuştu.

İperetik bati olan kabartıcı hasasına karşı hususî şekilde yapılmış bir elbise giymek mecburiyeti hasıl olmuştur.

Hiç bir detektör, kat'i surette ipe-
ritin mevcudiyetini tayin edemediği
için —hatta (Grinbar) detektörü bile bu
hususla kâfi gelmemiştir— bu gaz vasi
mikyasta tahribat yapmaktadır.

Bu ahvalde, mühlik gazlerin vücut
ve ademi vücūdünü tayin medikolegal
ve toksikoloji tarikleriyle yapılmalıydı.
Patlamıyan obüslerle mermi fadalâtı
kimyager zabitler vasıtasıyla askeri
laboratuvarlara gönderilmiş ve muhtevi
oldukları maddeler kemali dikkatle
muayene olunmuştur.

Her yeni bir madde ile imla edilen
her yeni bir bomba veya mermi, kim-
ya, fizioloji vesair noktalardan her
vakit pek dikkatli bir surette tetkik
olunmaktadır.

Mamafih gazle hücumdan sonra
patlamamış olan mermilere tesadüf
olunursa bunların muharipler üzerinde
bırakdığı muayyân âraz ve alâmetlerin
zehirlenerek vefat etmiş olanlar üzerinde
yapılan fethi meyt ameliyesi ve ahşayı
bedeniye'nin toksikolojik tahliliyle
tayini ve tebyini tecrübelerine tevessül
olunmuştur.

Tıbbi adli merkezlerinin her birer-
leri, bu suretle musap olanların bu-
lundukları bütün sıhhi teşkilatları tah-
kik ediyor ve vefat edenler üzerinde
fethi meyt ameliyesi yapıyordu.

Bu araştırma çareleri sayasinde,
ârazı malûm olan bir vücut üzerinde-
mi yoksa yeni fiziyojik veya tesem-
müm tesirleri altında kalmış olan vü-
cutler üzerindemi fethi meyt ameliyesi
yapıldığı sūratle teayyün ediyordu.

*
*
*

Bundan başka havadaki mühlik
veya sadece yakıcı gazlerin mevcut
olup olmadığını araştırmak keyfiyeti
gerek Hıfzıssıhha ve gerek bazı sana-
yiin kontrolü noktai nazarından fevka-
lâde snai bir kıymeti haizdir. Kömür
madenleri havasında mevcut olan
(metan) gazı ile oksit dö karbon
daima bir felaket menbaidir. Bu
gazlerin mevcudiyetlerini tespit ve
tayin için bir çok vasıtalarla müracaat
oundu. Bu gazlerden biri, Grizon
denilen patlayıcı bir gazle haiz olduğu
tesemmüm kudret ve kabiliyeti itiba-
riyle pek mühlik olan aldatıcı bir
gazdır.

Bilhassa portatif tipteki muhtelif
(grizometre) ler, gerek bir cereyanın
geçtiği her hangi bir nakılın mukave-
meti elektrikiyesinin tahavvülüne ve
gerek enterferometroların gösterdikleri
işarat veyahut dairei muziye irtifamın
derecesi esaslarına istinaden tertip
olunmuşlardır. Bundan maada oksit dö
karbon veyahut fabrikalardaki havalar
içinde mevcut olan Benzol-benzin-eter
gibi büyük kazalara sebebiyet verecek
mahiyet ve kabiliyetteki gazleri oto-
matik bir surette göstermeğe s. lim
cihaz ve usuller de mevcuttur.

En mühimlerini bildirdiğimiz müh-
lik gazlerin mevcudiyetlerini tayin
meselesi, gerek sanayi ve gerek sivil
ahalinin aerosimi tahribatına karşı mu-
hafaza ve himayesi noktalarından gayet
mühimdir ve müsellaah bir ihtilaf vu-
kuunda fertlerin muhafazası kadar sı-
nai ve içtimai Hıfzıssıhhayı alâkadar

eden bu mühim faaliyeti fenniye sahasının, daha ziyade inkişaf etmesini temenni edelim .

Her hangi bir şehir bir aerosimi taarruzuna uğradığı zaman icap eden korunma çarelerine tevessül için hangi madde kimyeviye nin taarruz vasıtası olarak kullanıldığı nın alelacele bilinmesi lâzımdır ve bunun için imdat teşkilatından mes'ul olan makamata derhal keyfiyetten haberdar etmek için bu taarruz vasıtasının derhal tahliline imkân bahşedecek tertibat alınmasını da muktezidir. Bu cihetler malûm oluktan sonra bir taraftan temiz reaktiflerle gazlere karşı durmak ve diğer cihetlerden malûm olan bu sebeplerle tememmûm edenleri tedavi eylemek imkânı kasıl olur.

Bürükselde toplanmış olan mütehassıslar komisyonu mutedil te'sirli maddeler ianesiyle gazlere karşı müfit bir şekilde mücadele ve her merkezi ticaret olan bâşlıca ve mühim şehir-

lerde dezenfeksiyon tertibatı alınmasını düşünmüştü.

Roma'da toplanan komisyon da gaz taarruzlarına karşı meskenlerde mutedil te'sirli maddeler bulundurulması ve dezenfeksiyon ameliyesinin te'mini icrası için istimal edilecek me'murların ona göre talim ve terbiyesi ve bu ameliyenin icrasına muktazi malzemenin tehiye ve ihzârı hususunda tanzim edilmiş olan raporları istima, etti.

Sivil : halinin aerosimiye karşı himayesi teşkilâtının bu muhtelif noktaları hususî bir kıymeti hahızdır. Bu noktalar, faal ahali, gazlere karşı tahaffuz silahlariyle teslih edildikten ve bu gazlerin tahtı te'sirinde kalmış olan ahalinin tedavilerini te'mine matuf mahâl ve melce'ler tedarik olunduktan sonra milli muhtelit komisyonlarca badettetkik mevkii icraya vaz'ı lâzımgelen himaye usullerinin amelî şekil ve tetbirlerini gösteren mühim cümlelerdir .

Tercüme eden

Tevfik

Mektepli gençlerimiz ve gençlik hilâliahmeri

Mecmuamızda neşrettiğim muhtelif isimli makalelerimde gençlerimiz hakkında göze çarpan gorgülerimden mütehasıl his ve fikirlerimi okuyucularıma arz etmiştim.

Gençlik Salibiahmeri neşriyatından okuyabildiklerim, bir çok aile reisleriyle hasbıhallerim, görgüm, tetkikim beni yine bu mühim mevzua rüçu ettirdi.

Bundan evvelki yazılarımda mektepli gençlerimizin hedeflerini iyice tayin edememiş, hâl ve müstakbel vazifelerini anlayamamış, garplılığı yanlış telakki etmiş ve bu saydığım avamilin te'siri altında bocahyor gibi göründüğünü iddia etmiştim. Bu defa bunun esbabını tetkika ve mektepli gençlerimizi insanı ve vatani vazifelerine bağlamak yollarını göstermeğe çalışacağım.

Mevzuu tetkik ve tahlile başlamazdan evvel müddeamı okuyucularıma daha kolaylıkla arz edebilmek için tarihe karışmış bazı siyasi ve içtimai hadiselerden bahsedeceğim.

*
* *

Bizde 1908 Temmuzunda meşrutiyet ilân edilmişti.

Her hangi bir usulü idare kaldırılıp yerine yeni bir idare ikame edilir ise behemehâl o yeni idareyi hakkıyla bilen ve kavrayan ve tatbik etmek kabiliyetinde olan bir unsurun vücudu elzemdir. Binaenaleyh..

1 — Meşrutiyetin rûknü esasısını teşkil eden adalet, hürriyet müsavat mefhumlarının isimlerini bile lugat kitaplarından hasfeden bir memlekette mutlakiyetin zıddı olan bir idareye serbestçe hazırlanmak imkânı yoktu.

2 — Mekâtibi âliyede tahsil eden gençlerimiz meşrutiyet hakkında sırf kendi gayret ve teşebbüsleriyle ve bazı fedakâr hocalarının delâletiyle öğrenen bildikleri şeyler memlekette vücade getirilecek yeniliği idareye kâfi değil idi.

3 — İdarei mutlaka aleyhinde Avrupada çalışan genç Türklerin neşriyata bazı istisnalardan sarfı nazar, umumiyetle ihtilâl edebiyatı vasfından kendini kurtaramamıştı.

Bu serdettiğimiz esbaptan dolayı memleketin fedekâr gençliği mefkûresini bir loktada temerküz ettirdi. O da her ne bahasına olursa olsun idareî mutlakayı devirmek ve 93 kanunu

esasiyesini ilân ve memlekette istiptat dolayısıyla sinmiş, gizlenmiş zannettikleri bir çok lekelenmemiş muktedir namuslu rical idareyi teslim etmek.

Gençlik; idarei mutlakayı bir çok fedakârlıkla devirdi. Meşrutiyet ilân olundu. Lâkin memlekette mevcut olduğunu zannettiği sinmiş gizlenmiş rical meydana çıkmadı.

Ve bundan dolayı inkılâpçılar mecburen yeni idareyi eski devrin namuslu tanınmış zimamdarına teslim etti. — Meşrutiyetçi olarak yetişmiş diğil — (Küçük Sait, Kâmil, Hüseyin Hilmi, Hakkı Paşa kabineleri).

Meşrutiyet idaresinin lâzımı gayrı müfariiki olan ve efkârı umumiyei tanzim ve idare mes'uliyetini ma'nen üzerlerine alan matbuat da bizim memlekette gayet garip bir şekil aldı.

Bir kaç ay evvel sütunlarında istiptat idaresini, padişahı medh etmekle halkı idlâle çalışmış gazeteler susacaklarına derakap ezelden meşrutiyetçi olduklarını iddia ettiler ve yeni teessüs eden gazeteler de bir efkârı umumiye yaratmak ve ona bir direktif vermedi düşüncekleri yerde hislerine göreneye kapıldılar ve vazifelerini bihakkin ifa edemediler. Netice de memlekette hakiki ve esaslı bir tebedül husule gelmedi. Zira mes'uliyeti idareyi omuzlarına yüklenen eski rical köhne an'aneye riayetden, cesaretsilikten başka; inkılâbı vucude getiren gençlere Aptülhamide taptıkları gibi tapmağa başladılar. İçlerinde celâdet

gösterenler ise mevkilerini terke mecbur edildiler. Ve bu suretle memlekette arz ettiğim sebeplerden dolayı bir hoşnutsuzluk başladı ve bunu bastırmak için de bir oligarşi istipdadına ihtiyaç hasıl oldu ve bu istipdat meşrutiyetin nihayetine kadar devam etti.

Bunun sebebi ise yukarıda arz ettiğim gibi memleketin bu idareye vaktiyle hazırlanmamış olmasıdır.

Oligarşi istipdadına rağmen meşrutiyet idaresinin bu memlekete bahsettiği nimetlerde vardır ve bunlardan biri ve en mühimmi de serbestii tedrisat, Avrupaya talebe göndermek refah içinde okutmak, mekteplerin adedini çoğaltmak tedrisatda mutlakiiyetin koyduğu kaydı kuyudu kaldırmak gibi hallerdir ki bunları burada minnet ve şükranla kaydetmek bir borçtur.

Bu şükranla kaydettiğim nimet; ileride bahsedeceğim veçhile Cümhuriyet idaresinin muvaffakiyetine âmil olan sebeplerden biridir.

* * *

Her nerede olursa olsun çocuklar da umumiyetle bir taklit hassası vardır. Tabiatıyla idarei mutlakanın mekteplerdeki son talebesi meşrutiyetin ilk mektebe giren çocuklarına rehber oldular ve bunlara mektebin an'anesine göre her şeyde delillik vazifesini gördüler, Lâkin memlekette meşrutiyetin ilânından sonra yeni idareyi hakıyla temsil eden bir unsurun bulunmaması yüzünden zuhura gelen anaşri mekteplere de sirayet etti ve talebe

maruz anarşiyi hürriyet meşrutiyet budur diye telakki etti.

İntizam iade edildikten sonra yeni mefkûre vatan duyğusu, fedakârlık fikirleri tenmiye edildi. Ve yeni bir gençlik yetişmeye başladı.

Lâkin harbiumumi ve istiklâl muharebeleri bu yetişen gençliğin safalarında büyük boşluklar bıraktı. Mektepler tatil edildi, eli silah tutan cepheye gitti, vatani vazifesini ifaya koştı.

Binaenaleyh neticede mekteplerini deki yeni talebe rehbersiz kaldı.

*
* *

Memleketimizde istiklâl harbini müteakip ilân ettiğimiz Cûmhuriyet idaresi eski meşrutiyet zamanında gelip geçen hükûmetler gibi yalnız siyasi mesaille değil memleketin asıl mustarip olduğu içtimai mesail ile uğraşmağı ve bu vadide bir çok esaslı ıslâhât vücade getirmeyi kendine umde ve şiar edindi.

Bu ıslahatın başlıca rûknü de din ve dünya işlerini biri birinden ayırmak, hurafatı kaldırmak ve ciddi surette garphlaşmak.

Mevzumuzu en ziyade menfaattar eden nokta garphlaşmak olduğu için bu mevzu üzerinde tevakkuf ederek tahlilimize devam edelim.

*
* *

Memleketimizde tanzimat devrin-den beri garp âdabı muâşeretini evlerine sok an ve alafirangahlaşmış ismini

taşıyan bir hizip mevcut idi. Bu hizip evlatlarına garp terbiyesi vermek için evlerine mürebbiye namı altında yerli veya ecnebi kadınları sokmağa başlamışdı. Bu kadın mürebbiyeler hakkın-da bir fikir verebilmek için Bizzat şahidi olduğum bir vak'ayı zikredeceğim:

Menfaattar olduğum bir aile nezdinde Avusturyalı bir mürebbiye tanıdım. Ailenin iki çocuğuna bakıyor ve onlara lisan öğretiyordu. Lâkin mürebbiyenin çocuklara karşı olan huşuneti nazari dikkatımı celp etti ve ben-de, çocuklarımızı teslim ettiğimiz bu gibi mürebbiyeler hakkında tetkik ve tecessüs hissini uyandırdı.

Sordum. Mürebbiye hanım kız, Viyana civarında bir köyde dünyaya gelmiş, kanuna riayeten okumak, yazmak öğrenmiş ve sonradâ domuz çobanlığıyla hayatını te'mine başlamış, sonra tanıdıklarından biri Istanbulda mürebbiyelikle fazla para kazanacağını söylemiş. Oda kalkmış Istanbula gelmiş. Mürebbiye olarak hayatını kazanıyor o derecedeki bu eski domuz çobanı olan cahil kadına çocuklarını teslim etmek terbiye verdirmek Almanca öğretmek için herkes kendisine aldığı paradan fazla para vererek bulunduğu yerden ayartmağa çalışıyor ve bu suretle Matmazel güya garp adabı muâşeretini çocuklara öğretiyor.

Arz ettiğim misali pek umumileştiremez isem de her halde evlerimizde bu vazife ile muvazzrf ecnebilerin yüzde seksen beşinin bu ayarda olduklarını

iddia etsen yanılmış olmam.

Yerli mürebbiyelerimize gelince: çocuklarına alafıranga terbiye vermek isteyen aileler bir ecnebi lisan öğretmek niyetiyle evlerine lisan bildiği zan edilen gayri türk mürebbiyeler de alırlar. Lâkin bunların hiç biri meslekten yetişmiş olmadıkları için çocuklara öğrettikleri şey ancak Levantenizm denilen tatlı su firenkliliğinden başka bık şey değildir. Lisan hususunda öğrettikleri bozuk bir şive, terbiye hususunda hakiki garplılıkla alâkası olmayan bir ucubelik.

Bu tetkikimizi bir azda aile ocaklarının içine teşmil edelim. Alafıranga yaşayan aileler servet itibariyle oldukça müreffeh insanlardır. Bunların konaklarında eski an'ane mucibince muhtelif isim altında kadın, erkek bir çok insan toplanmıştır. Bu cemaat kendilerini an'aneden kurtaramamakla beraber ekseriya domuz çobanı veya başka bir meslekten açığa çıkarılmış olan ecnebi mürebbiyeyi veya yerli matmazeli taklide yeltenerek harice karşı uydurdukları bir başkalık, alafırangalık satarlar çocuğa karşı da hamiyelik rolü oynayarak onu kendilerinin eski görevlerine alıştıрмаğı hasbeten lillâh mukaddes bir vazife telâkki ederler.

Binaenaleyh neticesi pek ayan olan maruz şekildeki garphlaşmak üzerinde daha fazla ısrar etmiyerek tahlilimizi mekteplerimize nakledelim :

Mekteplerde tahsile başlayan çocuğun bşlıca iki rehberi vardır. Bunlar-

dan biri mektebin eski talebesi, ikincisi muallimleridir.

Mektebe başlayan çocuğun o âne kadar öğrendiği, edindiği, taklide yeltendiği bir çok itiyatları vardır. İtiraf edelim ki bu itiyatların, bizce hedef ittihaz edilen hakiki garphlaşmakla hiç biralakası yoktur.

Binaenaleyh çocuğa rehberlik edecek ve ona ağabeylik vazifesini görecek olan eski talebe esasen başka bir tarzda veyahut hakiki garplılıkla alakası olmayan bir surette yetişmiş olduğundan bu eski talebenin ağabeyliğinden beklediğimiz neticenin, bizim telkin etmek istediğimiz hasail olmadığını ve olmayacağını evvelden kabul etmekteyiz lâzımdır.

Muallimlere gelince : bunlar da hemen hemen bizim gibi yani hakiki garplılık terbiyesi alalarak yetişmemiş olduklarından, kendilerinin garplılığı, bir çok esbap ve avamil te'siriyle hakiki ve hıki olmaktan ziyade kispî ve ârizidir. Bu noksanı gidermek için maarif Vekâietimiz her sene tatil zamanlarında muallimleri toplıyor, kurslar açarak kendilerini matlup zihniyetle teçhize ve bu suretle hakiki garp mefkûresini bunlara teşmile himmet ediyor.

Şükranla kaydettiğimiz bu hizmetle bir taraftyn eski muallimlerimizi teçhiz ederken diğer taraffan da muallim mekteplerimizde tahsil devresinde olan talebe hakiki garpli zihniyetiyle yetiştirmey çalışıyor. Hükûmet bunun için maddi hiç bir fedakârlıktan çekinmiyor.

(Musikî muallim mektebi , (*) bu arz ettiğimiz himmetlerin lâyemut bir timsalidir.

Bununla beraber mes'ele (hâl) için tamamiyle hal edilmiş olmuyor. Muallimler; sıkı bir zabtu rabıt altında mekteplere yeni başlıyan çocukları yeni mefkûre ile teçhiz ve telkine koyıldukları vakit himmetleri yalnız mektep muhitine münhasır kalıyor. Çocuklar mektep haricinde bu mefkûre ile hem ahenk bir muhit bulamıyorlar.

Demek ki gerek evlerde ve gerek mektep haricinde çocuğun muhiti; mektepte iktisap etmeğe çalıştığı garplılıkla alâkası olmıyan bir muhittir.

O halde bu nazariyelere göre biz hiç bir zaman hakikî garplı olmıyacağımız ?

*
* *

Hakikî garplılıkla tefessüh etmiş şarklılık arasındaki farkı büyük Cazimiz müteaddit hitabelerinde bize göstermişler ve yaşamak, garbın mükâmil milletleri sırasına girebilmekliğimiz için behemehal onlar gibi yetişmekliğimiz hususunda bizi irşat etmişlerdi. Hakikî garplılık ; çalışmada, âdabı muâşeretle, isporda, eğlencede velhasıl her şeyde bir intizamı amirdir. Bu intizam ile eski Şark terbiyesinin pısırlıklığını müdahenesini, kör körüne itaatini karıştırmamalıyız. Ka-

(*) Diğer muallim mekteplerini gezeremediğim için yalnız bu mükemmel mektepte bahs ediyorum.

famıza sokmalıyızki bizi izmihlâle kadar sevk eden şark terbiyesini asrın ihtiyacına tekabül eden hakikî bir garp terbiyesi istihlâf edecek ve birbirine zıt olan bu iki kutuptan eskisi yenisine mevkiini terk edinciye kadar ortada bir takım manevî zayıat olacak. Bunu gayet tabii telâkki etmeliyiz.

Bu gün aykırı olarak gözümüze çarpan gençliğimizin şekli bu faslânın yeni hedefin husule getirdiği sarsıntılardır deprenmelerdir bu sarsıntıların tabiatile zayıatı olacaktır. Vazifemiz zayıat müddetini ve adedini azaltmaktır. Bu da ancak çocuklarımızın idlâl olunmaları mümkün ve muhtemel olan muhitlerde kendilerini buna mukavemet edecek haslatlar telkiniyle kabildir.

Bu gün gençlerimizin ispor sahasındaki halleri ve umumî hayattaki laûbalilikleri hep bu faslânın, bu iki kutup mücadelesinin neticesidir.

Tetkik ve tahlilimin hulâsasını şu bir kaç cümle ile ifadeye çalışacağım : bu günkü genç talebelerde gördüğümüz laûbalilik hakikî garp terbiyesinin neticesi değildir.

Talebe bir fasıla ve istihale devri geçiriyor. Talebemiz diğer memleketlerdeki talebelere nispetle daha az zeki, daha az intizamperver değildir.

İspor mes'elesi daha layıkı veçhile tanzim edilmemiştir. Yakında maarif vekâletimizin himmetiyle fennî bir şekle girecektir. Her talebe kabiliyeti bedeniyesine göre mütehasıs doktorun

kendisine hasr edeceği sporu yapacaktır .

Şimdi mes'ele, yavrularımızın mektep haricinde kendilerini fena itiyatlarından korumak için ne yapmaları lâzımgeldiğine vasıl oluyor .

Fikrime göre bunu ancak gençlik Hilâliahmeri teşkilâtı te'min edecektir. Bu teşkilâtın şimdiye kadar vücade gelmemesinin esbabını, istihzarata ve vücade geldikten sonra aksamaması için her şey'i evvelden düşünölmekte olduğuna atfetmeliyiz.

Hilâliahmerimiz n 1931 senesi heyeti umumiye içtimasında bu mes'ele yine mevzuu bahs olmuş ve maruz esbap zikredilmiştir .

Bu teşkilât vücade geldikten sonra talebe mektep dahilinde ve haricinde vüs'u derecesinde kendilerine birer vazife edinecektir. Hayatları daha fazla intizam altına girecektir ve aynı zamanda bu yeni mefkûre yani Gençlik Hilâliahmeri onlarda âlibcenaplık, hizmet ve vatanseverlikle, sâ-y fedakârlık hislerini daha fazla tenmiye edecektir.

Ve o vakit bütün dünya gençlik Salibiahmerleriyle olan müteka-bil muhaberele-ri, temâsları bizim şimdiye ka-

dar muvaffak olamadığımız bir hizmeti kendilerine gördürecek-tir

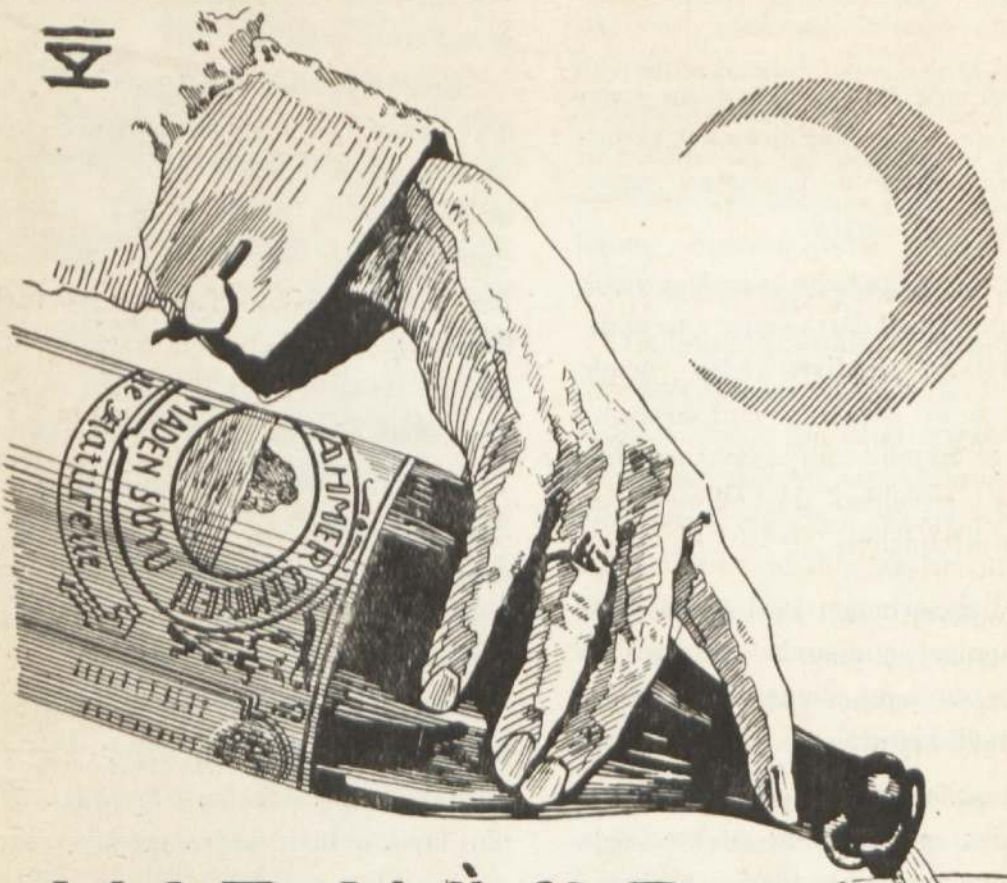
Kendimizi cihana tanıtmak için şimdiye kadar sarf ettiğimiz emeklerle vasıl olamadığımız neticeye gençlik Hilâliahmeri azaları bütün dünya gençlik Salibiahmer azalarıyla olan münasebetleri dolayısıyla vasıl olarak ve türk Cümhuriyetini onun mefkûresini, sulh cihanunda, medeniyet yolundaki vazifesini, ehemmiyetini onlara anlatacaktır.

Ve bütün dünya Gençlik Hilâl ve Salibiahmerine mensup milyonlarca insan bir gün vatanlarının idarelerini ellerine aldıkları vakit hakiki sulh mefkûresi her yerde hâkim olacaktır .

İşte Türk Gençlik Hilâliahmercileri büyüdü-kləri vakit kendilerine hür ve müstakil olarak teslim edeceğimiz vatani lâ-yık olduğ-u medeniyet şahikasına çıkaracakları yol. Yani hakiki surette garblılaşmak yolu istihale devri geçecektir. Binaenaleyh bugün gözümüze çarpan aykırılık, lâûbalilik arz ettiğim esbaptan dolayı ârizidir, hakiki değildir.

Biz hakiki garpli olacağız. Çünkü memleketi kurtaran ve refah yolunu gösteren gazi bânı istiyor ve hükümet buna çalışıyor.

Fazlı

KARAHİSAR
MADEN SUYU
HERYERDE
BULUNUR

Hilâliahmer haberleri

Edirne seylâpzedelerine yardım

Son defa Edirne'de vukua gelen seylaptan haneleri ve mezruatı harap olanlara yapılacak muavenetin şekil ve derecesi hakkında mahalline tetkikat icrasına memur edilen müfettiş Mazlum Beyin 9/4/1931 tarihli rapor ve mutaleatı üzerine mezruatı hasara uğrayanlara 1570 ve evleri harap olanlara 1250 lira ki cem'an 2820 lira yardım edilmiştir.

Ceyhan seylâpzedelerine yardım

Son yağın yağmurlardan dolayı Ceyhan nehrinin tuğyanı neticesinde civarındaki 45 köyü su istilâ ettiğini bildiren Ceyhan Hilâliahmer şubesi'nin ve Adana Valisi Bf.nin 16 Nisan'da çektikleri telgrafnameler üzerine seylâpzedelere 1000 lira nakit ve ayrıca 100 çadır ve 200 takım yatak ve 2000 kişilik çamaşır tevzii suretiyle yardım edilmiştir.

Kıbrıs'taki Türk hareket-zedelerine yardım

Hariciye Vekâleti Celilesinin 7 Nisan tarihli tezkeresiyle merbut bulunan Kıbrıs Konsolosluğumuzun 26 Mart tarihli mektubu mutalea olunarak Kıbrısın Baf kazasına tabi Anatyu köyünde vukua gelen zelzeleden dolayı muhtaç muavenet bir hale gelen 30 Türk ailesinin beherine ellişer liradan 1500 lira mikdarında nakden yardım edilmiştir.

Baş Hemşire muavini Şerife Mustafa Hanımın Alman-yaya izamı

Hasta bakıcılık mektebi müdürlüğünün 11 Mart tarihli mektubundaki teklif veçhile Baş Hemşire muavini Şerife Mustafa Hanımın berayi tahsil Almanyaya izamına karar verilmiştir.

Tire civarındaki seylâp-zedelere yardım

İzmirde Cellat oğlu çayının tuğyanı üzerine Tire civarındaki altı

on dokuz çocuklu abdülkadir oğlu nazif ve ailesi

Cemiyetimiz tarafından 400 Lira muavenete mazhar olan Biganın Göğem âlânı köyünden (19) Çocuk Babası Abdulkadir oğlu Nazifin efradîailesi ve çocuklarının fotoğraflarına ait listedir.

Soldan sıra numarasıyla :

	Adı	Anası	Doğum tarihi
1	Perihan	Ümmü Gül	1928
2	Halil	Zeynep	340
3	Ali Rıza	»	339
4	Mehmet Refik	Fatma	1929
5	Fahrettin	Zeynep	342
6	Ayşe Refika	Fatma	339
7	İsmail Hakkı	»	930
8	Ebûlvefâ	»	336
9	Hatice	Ümmü Gül	327
10	Havva	»	338
11	Mehpare	»	929
12	Hasan	»	325
13	Seyfuddin	Zeynep	929
14	Lâtife	Fatma	332
15	Selim	Zeynep	330
16	Mustafa	Ümmü Gül	335
17	Hüseyin	»	330
18	Fatma	Fatma	332
19	Abdülkadir	»	330

Çocukların valideleri

	Adı
1	Ümmü Gül
2	Zeynep
3	Fatma

köyde tarlaları su altında kalarak muhtacı muavénet bir halde bulunan koylülere iki bin lira tevzi edilmesine karar verilmiştir.

Moskova Rus Salibiahmerine teslimi zımnında Ankaradaki Rus sefaretine tevdiine karar verilmiştir.

Ermenistan zelzelesine yardım

Ermenistan'da vukuu haber alınan hareketi arzdan müteessir olanlara Cemiyetimiz tarafından yardım olarak 1000 lira tahsisine ve bu meblâğın

Süleyman oğlu Feyzullah'a yardım

Gözlerinden malûl olan Kemaliye kazasının Ocak köyünden Süleyman oğlu Feyzullahın köyüne kadar sevgiyle kendisine 250 lira verilmesine karar verilmiştir.

Kazananın malı, kazanmıyanın derdi artar

**Gemlikte Hilâliahmere kısa bir zamanda 300 lira iane toplayan
(1) Tütün inhisarı müdürü Abdüssamet (2) Muhasip Süleyman
(3) Eksper Sadi Beyfendiler.**

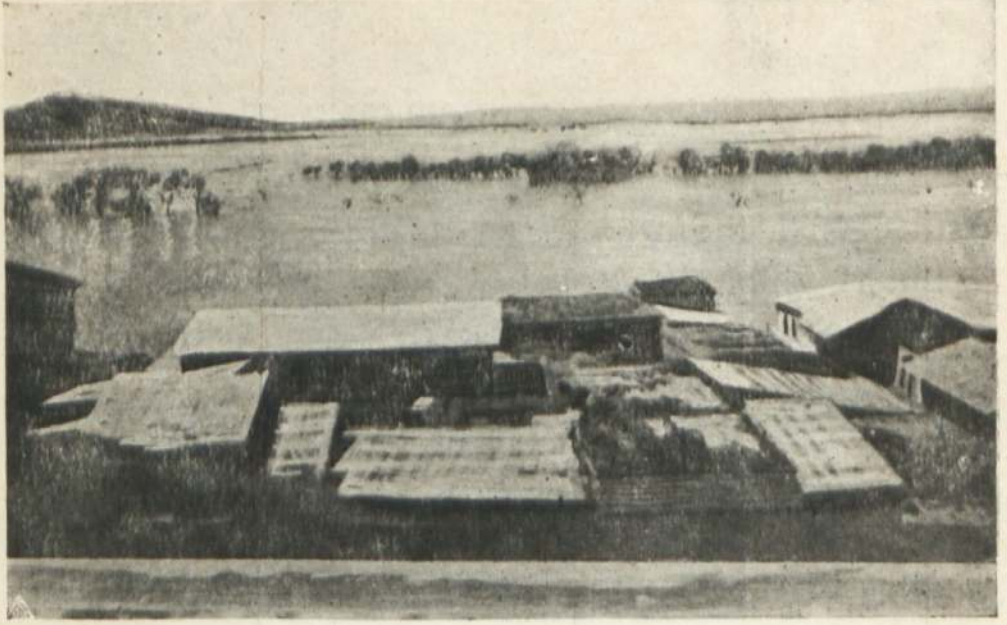
TÜRKİYE HİLÂLİAHMER CEMİYETİ
İzmir Merkezine mensup Karşıyaka Dispanserinin
1931 SENESİ NİSAN AYINA MAHSUS SİHHİ
İSTATİSTİK CETVELİ

Hastalığın ismi	Çocuk	Kadın	Erkek	Yekûn
Mide hastalıkları	0	4	3	7
Akciyer	0	5	4	9
Kalp	0	3	2	5
İdrar yolu	0	0	4	4
Sinir	0	6	5	11
Göz	2	2	1	5
Kulak, buğaz, burun	8	3	5	16
Sıtma	47	81	86	214
Bağırsak	6	5	9	20
Bağırsak kurtları	10	6	5	21
Zatürree	0	0	1	1
Zatülcenp	0	1	1	2
Romatizma	0	7	5	12
Akciyer veremi	0	3	2	5
Sair âza veremi	0	8	7	15
Firengi	0	0	0	0
Belsoğukluğu	0	0	0	0
Kadın hastalıkları	0	27	0	21
Harici hastalıklar	16	22	25	63
Sair hastalıklar	13	31	41	85
Yekûn :	102	208	206	516

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER CEMİYETİ

Izmir Merkezine mensup İkiçeşmelik Dispanserinin
1931 SENESİ NİSAN AYINA MAHSUS SİHHÎ CETVEL
BİR AY ZARFINDA MÜRACAAT EDEN HASTA MİKTARI

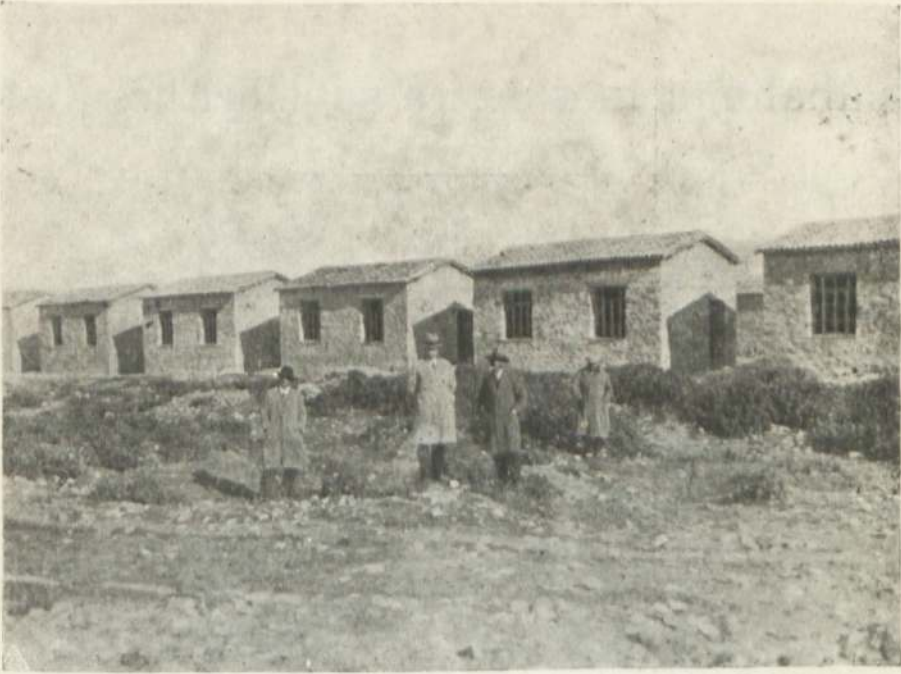
Hastalığın ismi	Çocuk	Kadın	Erkek	Yekûn
Mide hastalıkları	5	20	15	40
Akciyer	19	21	13	53
Kalp	0	14	20	34
İdraryolu	2	4	9	15
Sinir	0	19	6	25
Bağırsak	11	22	17	50
Cilt	9	18	7	34
Göz	7	9	4	20
Kulak, buğaz	37	45	36	118
Bağırsak kurtları	6	9	4	19
Sıtma	40	58	46	144
Grip	20	65	35	120
Zatürree	6	5	4	15
Zatülcenp.	4	17	9	30
Akciyer veremi	2	14	12	28
Sair âza veremi	0	5	17	22
Romatizma	0	48	42	90
Belsouklugu	0	5	7	12
Kadın hastalıkları	0	14	0	14
Harici hastalıklar	29	38	57	124
Sair hastalıklar	34	98	89	221
Kuş palazı	0	0	0	0
Kızamık	17	1	0	18
Yekûn	248	549	449	1246

Ceyhan nehrinin tahribatı : Yalankale köyü
(Innondation du Djeyhan)

Ceyhan nehrinin tahribatı manzaralarından : Sabit zade bahçesi
(Innondation du Djeyhan)

**İzmirde Hiiâlihmer mahallesi
Quartir construit par C.R. Turk à Smyrne**

**İzmirde Hilâlihmerin yaptırdığı Hilâlihmer mahallesinde
2 numaralı sokak Quartir du C. R. à Smyrne**

Hilâliahmer merkez ve şubeleri hesabâtı

<u>Sarfiyat</u>	<u>İrsalât</u>	<u>Varidat</u>	
Kuruş	Kuruş	Kuruş	
7356	37400	40939	15/5/930 — 31/3/931 Keskin
51076	51908	112784	1/1/930 — 31/12/930 Karamursel
44064	14560	81735	1/1/931 — 31/3/931 Adapazarı
963	7539	2500	1/4/930 — 31/12/930 Ünye
30800	30000	131092	1/7/929 — 31/3/931 Sarıkamış
290	8496	12959	1/1/928 — 31/12/929 Genç
1071	20239	6151	1/7/930 — 31/3/931 Marmaris
16915	.	10155	1/10/930 — 31/12/930 Bayburt
1429	22500	16708	1/1/931 — 31/3/931 Bodrum
355	.	2325	1/1/931 — 31/3/931 Daday
48999	.	60252	1/1/931 — 31/3/931 Kocaeli
46868	300000	184 572	1/1/931 — 31/3/931 Mersin
26500	160000	143870	1/10/930 — 31/3/931 Malatya
84447	70000	160 628	1/2/930 — 31/1/931 Kastamonu
79800	2880	160438	1/1/931 — 31/3/931 Bursa
3990	30000	76658	1/1/931 — 31/3/931 Tarsus
1679	160	9341	1/1/931 — 31/3/931 Çivril
7550	5000	19694	1/1/931 — 31/3/931 Uzunköprü
1100	.	5500	1/1/931 — 31/3/931 Ünye
28842	.	72779	16/11/930 — 31/3/931 Edirne
3828	50000	16755	1/1/931 — 31/3/931 Burdur
11175	12500	34169	1/7/930 — 31/3/931 Çal
9463	51504	71909	1/1/931 — 31/3/931 Giresun
1781	73746	44690	1/1/931 — 31/3/931 Rize
14575	19125	50253	1/10/930 — 31/3/931 Maraş (pazar)

İzmirde Hilâlihmer mahallesinde yapılan evlerden bir tip
Une type des maison construit par le C. R. Turc à Smyrne

Faideli kitaplar

(**Demokrasi mefhumu ve müc-
rimlerimiz,**) yazar: Hilmi A. Malik,
Demokrasi hakkında hemen hemen
dilimizde hiç bir kitak yazılmamıştır.
gayyur arkadaşımız Malik B. bu nok-
sanımızı ikmal için çalışmış ve gayet
faideli bir eser vücade getirmiştir.

Okuyucularımıza tavsiye eder ve
muhterem müellifini tebrik ederiz.

(**Bazı hayati çarpışmalar -
Cemiyette çocuk mes'elesi.**) Muel-
lifi: Miriam Van Waters. Mütercimleri:
Doktor Naci Sait Bey ve Ruhsan
İlhami H.

Himayei Etfal cemiyetinin hususî
encümeni neşriyatından olan bu faideli
kitabın lisanımıza terceme edilmesi
muhterem cemiyetin memlekete ede-
geldiği hidematın mühimlerinden biri

olarak sayılmağa lâyıktır. Çocuklar
hakkında Amerikanın en meşhur bir
âliminin yazdığı bu kitabı bütün
ebeveynin lâyık olduğu ehemmiyetle
okumalarını tavsiye ederiz.

(**Ayın tarihi**)-Matbuat Müdüriyeti
Umumiyesi tarafından neşrolunan bu
aylık mecmuada gerek memleketimizin
gerekse bütün dünyanın en mühim
siyasî vekayîini bulacaksınız. Bu
mecmuada ecanibin hakkımızdaki
görüşleri ve cihanı alâkadar eden
mesail hakkında mühim mecmua ve
gazetelerde sahibi selâhiyyet zevat tara-
findan yazılmış yazaların güzel tercü-
melerini okuyabilirsiniz.

*9 Mayıs 1931 tarihinde toplanan heyeti umumiyemiz
azalarına taktim olunan rapor*

1931 senesi Hilâliahmer Meclisi Umumîsi Yüksek Reisliğine

Cemiyetimizin bir senelik idari ve mali muamelât ve icraatını Meclisi alilerine arzederken, Cümhuriyet Hükûmetince Hilâliahmere karşı gösterilen çok yüksek müzaheret ve muavenet ve muhterem halkımız tarafından her gün mütezayit bir surette ibraz olunan alâka ve teveccüh şükranla kaydetmeği şerefli bir vazife addederiz. Filvaki, büyük kuraklık senelerinde Cemiyetimiz tarafından yapılan yardımlara karşı umumi bütçeye tahsisat vaz'ı suretiyle muhterem Hükûmetimizce çok kıymetli muavenetler ibzal buyurulduğu gibi geçen seneler zarfında memleketimizin bazı mahallerinde hüküm süren kuraklıktan dolayı iâşe darlığına uğrayanlar ve bazı yerlerde vukua gelen zelzele, tuğyan gibi afetlerden müteessir olanlara Cemiyetimizin yaptığı seri ve faydalı yardımları görer, ve takdir eden muhterem halkımız, Cemiyetimize karşı olan teveccüh

ve alâkalarını muhtelif surette ibrazdan geri kalmamış ve bu meyanda bir çok zevat Hilâliahmere âza kaydolunmak ve mühim teberruatta bulunmak gibi teveccühlerinin maddî eserlerini de göstermişlerdir.

Bazı mahallerde kuraklık münasebetiyle Cemiyetimiz tarafından tevzi edilmiş olan zahirelerin ekilmesi suretiyle elde edilen ilk mahsuller Cemiyetimize teberru edilerek kuraklık yardımlarından halkımızın ne kadar mütehasşıs olduğu pek samimi bir surette gösterilmiştir.

Merkezi Umumi, geçen senelerde olduğu gibi bu sene de muhtelif sebeplerle muavenete mühtaç kalan vatandaşları mümkün olan ve tafsilatı kısmi mahsusunda yazılı bulunan yardımları yapmak suretiyle deruhte ettiği hizmetleri ifa etmeğe sarfı gayret eylemiştir.

BİRİNCİ FASIL

İMDAT VE MUAVENET

«Ankara yangını - Rize, Of, Sürmene heyelân ve seylâbı - Bünyanın Sarıoğlu ve Aakkışla Seylâbı - İncesu ve Develi Seylâbı - Sultaniye Seylâbı - Yeşilova Seylâbı - Başkale Hareket arzı - Suşehri zelzelesi - Refahiye hareketi arzı - Şiran zelzelesi - Giresun, Tirebolu, Görele, Keşap muhtaçlarına yardım - İslahiye muhtaçların yardım - Çankırı kuraklık muhtaçlarına yardım - İstanbul ilk mekteplerindeki fakir çocuklara yardım - Harp esirlerine yardım - Muhacirine muavenet - Muhtelif yardımlar: Hastanelere Madensuyu teberruu-İranda Selmas hareketzedelerine yardım - Seylâp dolayısıyla Fransız Salibiahmerine muavenet - Beynelmîl Salibiahmere muavenet - Hilâliahmer Merkez ve Şubeleri tarafından yapılan yardımlar.»

Ankara yangını

1929 senesi Tememmuzunun 18/19 uncü gecesi Ankaranın Tahtakale civarında zuhur ederek bir çok tahribatı mucip olan yangında evleri ve dükânları yanarak muhtaç muavenet bir hale gelen fakirlere yangın akibinde Vilâyetle müştereken üç bin lira tahsis ve Ankara Hilâliahmer merkezi vasıtasıyla tevzi edilmek suretile acil ihtiyaçlarının izalesine çalışılmıştır.

Rize, Of ve Sürmene havalisi heyelân ve seylâp hadisesi:

Bu senenin Cemiyetimizi alâkadar eden ehemmiyetli hadiselerinden biri de Rize, Of, Sürmene havalisindeki heyelân ve seylâp hadisesidir. Hadisenin vukuu Merkezi Umumiyemizce haber alındığı anda bunun derecesi ve mühtacının miktarıyla derece ihtiyacıları mahallinden sorulmuş ve keyfiyeti tedkik ile Merkezi Umumimizi malûmattar etmesi için de o havalide bulunan Cemiyetimiz Müfettişi derhal hadise mahalline gönderilmiştir. Gerek mahallinin iş'aratı ve gerek Müfettişlerimizin yaptığı tetkikat üzerine mühtacın miktarı ve ihtiyaç derecesi peyderpey tespit olunarak bu suretle Of'un on sekiz köyündeki mühtaçlara (656) lira nakten ve (251) lira (80) kuruş kıymetinde otuz iki çuval un aynen tevzi edilmiş ve yine Of ve havalisine ayrıca (2400) ve Rize mühtaçlarına (1600) lira nakten tevzi edilerek İstanbul'dan ve mahallinden mübayaa ve tevzi edilen mısırlarla sair erzak bedeli olarak bu havalide yapılan yardım miktarı (17,192) lira (89) kuruşa balığ olmuştur.

Bundan maada, Of, Sürmene, ve Rize seylâpzedelerine lâzım gelen sıhhi yardımlarda bulunmak üzere bir Doktorla bir eczacıdan mürekkep bir heyet, beraberlerinde icap eden ecza ve malzemei tibbiye olduğu halde bu

havalıye gönderilmiş ve işbu heyet, seyyar bir halde mühtacı tedavi olan felâketzedelerin emri tedavilerini ifa etmiştir.

Bünyanın Akkışla ve Sarıoğlan seylâbı:

Yağan şiddetli dolu ve yağmurlar dan husule gelen seylâp dolayısıyla Bünyan kazasının Sarıoğlan ve Akkışla nahiye ve köylerinde bir çok evlerin yıkılarak sahiplerinin açıkta kaldıkları Kayseri Vilâyetinden bildirilmiş olmakla açıkta kalan halkın iskânı için yüz adet çadır verilmiş ve ayrıca da ev sahibi yetmiş yedi aileye ceman 3227 lira 42 kuruş nakdi yardımda bulunulmuştur.

İncesu ve Develi seylâbı

İncesu ve Develinin altı köyünde hasar yapan seylâptan dolayı yardıma mühtaç kalanlar mahalli hadiseye izam edilen Cemiyetimiz Müfettişinin icra eylediği tetkikat ve tahkikatla tespit edilerek mezkûr altı köyde (131) hanede (379) nufusa müfettişimiz marifetiile (3981) lira (91) kuruş nakdi yardımda bulunulmuştur.

Sultaniye seylâbı

Yağan yağmurlardan husule gelen seylâptan müteessir olan ve muavene mühtaç bulunan 22 hanede 122 nufusa nakten (500) lira tevzi edilmiştir.

Yeşilovanın Sarıköy ve Kavak seylâbı

Şiddetle yağan yağmurlardan hasıl olan seylâptan evleri yıkılarak muavene mühtaç kalan 8 aileye nakten (250) lira muavenette bulunulmuştur.

Başkale hareketi arzı

Başkalede vukua gelen hareketi arz mühtacını için mahalline gönderilen (2,000) liranın (1981) lira (37) kuruşu hareketi arzdan zarar gören (22) köyde (324) hane halkına tevzi edilmiştir.

Suşehri zelzelesi

Yine bu sene zarfındaki Cemiyetimizi alâkadar eden mühim hadisattan biri de Suşehri hareketi arzıdır. Şebin Karahisar Vilâyetinin telgrafiyle hadiseye muttali olan Merkezi Umumimiz Suşehrinde vukua gelen ve altı yüz hanenin tamamen ve iki yüz evin ikamet edilmeyecek derecede yıkıldığını öğrenmesi üzerine hareketzedelere acilen yardım yapılmasına karar vererek derhal Eskişehir Ambarından yüz adet mahrutî çadırın Kayseri - Sivas tarikiyle sevkine tevessül eylemiş ve çadırların mahalline serian sevkini temin için Kayseride buğday tevziatı ile meşgul olan Cemiyet memuru bu işle tavzif etmiştir.

Demir yolunun son noktasından

tedarik edilen kamyonlarla seri bir surette mahalline yetiştirilen bu çadırlar, hareketi arz dolayısıyla meskenleri yıkılarak açıkta kalmış olan halka tevzi edilmiş ve bunlardan iaseye ve diğer suretlerle yardıma muhtaç olanlara da ihtiyaçlarının izalesi için icap eden yardımlar yapılmıştır.

Bu suretle Suşehri ve Koyulhisar ve havalisinde (738) hane halkına ceman (15,913) lira (16) kuruşluk muavenet ifa edilmiştir. Cemiyetin bu seri ve faydalı yardımlarından felâket-zederin fevkalâde memnun ve müteşekkir kaldıkları mahallinden alınan ve bazılarının sureti kısmı mahsusumuzda arz olunan teşekkürnamelerden anlaşılmaktadır.

Refahiye hareketi arzı

Refahiye'de vukua gelen zelzele dolayısıyla haneleri harap olan ve muhtacı muavenet bulunan halka yardım olmak üzere Erzincan Merkezi mevcudundan (300) liranın sarfına mezuniyet verilmiş ve evleri yıkılanlar için de ayrıca (50) adet çadır gönderilmiştir.

Şiran zelzelesi

Şiranda vukua gelen hareketi arzdan müteessir olan ve muavenete muhtaç bulunan halka yardım edilmek üzere mahalli Halâliahmer şubesi emrine (500) lira gönderilmiştir.

Giresun Tirebolu, Keşap, Görele mühtaçlarına yardım

Giresun havalsinde iase darlığı olduğu ve ahaliden bir kısmının pek ziyade muhtacı muavenet bulunduğu Giresun Valiliğinden ve sair zavattan haber alınması üzerine Valinin riyaseti altında mahallî Hilâliahmer merkezi heyeti ile sair münasip zevattan teşkil olunan komisyonlar marfetiyle bu havalide en muhtaç fakirlerden 877 hane halkına (3437) lira (44) kuruşluk muavenet yapılmıştır.

İslâhiye mühtaçlarına yardım

Mahallî mühtaçlara muavenet talebi hakkında İslahiye Hilâliahmer Şubesinden mevрут 13/7/929 tarihli tahrirat üzürine muhtacine en müvafık görülecek şekilde yardım edilmek üzere mezkûr şubeye (150) lira gönderilmiş ve bu para ile şehit evlâtlarından 19 mektep talebesine elbise ve ayakkabı alınmıştır.

Çankırı kuraklık mühtaçlarına yardım

Çankırı Vilâyetinde kuraklıktan müteessir ve yardıma muhtaç olanlara evvelce yapılan yardımlara devam olunarak izâm edilen memurumuz vasıtasıyla daha (3659) lira (6) kuruşluk yardım yapılmıştır.

1 Temmuz 1929 .

- 1 — 1 Temmuz 1929 tarihinden 30 Haziran 1930 tarihine kadar bütçe varidatı '061001' bira olarak tahmin edilmiştir.
- 2 — 1 Temmuz 1929 tarihinden 30 Haziran 1930 tarihine kadar bütçe masarfatı '4748347' lira olarak tesbit edilmiştir.
- 3 — İhtiyat akçesi 'Adi ve 'Fevkalade' olarak ikiye tefrik ve fevkalade ihtiyatı akçesi olarak 7500000' Türk lirası tutarı nakli tahsis edilir. Fevkalade ihtiyatı akçesi vakıflarında sarf edilemez.
- 4 — Merkezi Umumi, bütçe varidatı fasllarının tahminatı fevkinde vuku bulacak tahsilâtın imdat ve muavenet ve levanın imalat ve mübayna fasllarına mevzu tahsisata zammîten sarfına ve varidat tahminlerinin noksanlarını adı ihtiyat akçesi ile ihtiyat malzemesinden tesviye mezdur.
- 5 — Ambar nakzete kadrosuna göre Ambar mevcudunun fasllarının furlatına merkezi umumî mezdur. Ve bu haslat fevkalade ihtiyat akçesina ilave olur.
- 6 — Merkezi Umumi emvali gayri menkulden cemiyete faydası görûlûyenleri satmaya ve mu'abilinden emvali gayri menkul mübaya'a veya yeniden inşasına veya bu hususta zemuniyet itasına seahiyettardur.
- 7 — Masraf bütçesinde muharrah bir hizmetin ifası için mevcut ve müddehar malzemesinden sarfıyatı vukubulduğu takdirde bu malzemenin rayic fiyatı üzerinden mukabil olan miktar, masraf bütçesinde ait olduğu faslden tenzil edilir.
- 8 — Eyaşın muhtelif hizmetleri için vukubulacak nakil ve ambarlar masrafları bu hizmetlere ait faslden tesviye edilir.
- 9 — Merkezi umumî 1929 senesinden evvelki devri hesabıyle ait olan hesabata 1 Temmuz 1929 - 30 Haziran 1930 zarfında almakâden in rakiz ve şubât hesabâtın bütçedeki faslı mahsusına irat ve masraf kayıtları mezdur.
- 10 — Varidat bütçesinde muharrah müsamere, çiçek gübri, Şefkat pulları, ilâmat ve evrakı mahakim ve hükûmetçe ita edilecek intiyazat haslatı fasllarından temin edilecek varidatın cibaheti için %/20 den fazla olmamak üzere masraf ihtiyacı esadır. Bunun için masraf kısmında bir faslı mahsus oluparak tahakkuk edecek masraf bu fasla kayit ve sarf olur.
- 11 — Efrat ve misseşaat tarafından tevdi edilecek emanat, bütçeyle taalluk ettirilmekşin ahzı iade ve her hangi bir hizmet için vuku bulacak tediyaat kızıak ayın kayit ile kabal ve maksadı hidenat ifa edilir.
- 12 — 1926—1927 senesi bütçesinin 7 inci ve 1927—1928 senesi bütçesinin 14 üncü, 1928—1929 senesi bütçesinin 12 inci inşaat fasllarındaki tahsisattan sarfedilmeyen kısmı 1 Temmuz 1929—30 Haziran 1930 devri hesabıyesine zarfında sarfedilebilir.
- 13 — Ekiçişlik Ambarına merlûti imalatıfacilerde kadro harici istihdamına lüzum görûlecek müstahdemin âcuratı ile masarifi 14 üncü faslden tediyaat edilir.
- 14 — Bütçenin faslları dâhilinde maddeden maddeye tahsisat nakline heyeti idaresinin teklifi ile merkezi umumî mezdur.
- 15 — Sarfnamesine terfikan işletirilecek Maden sayı ve hükûmetçe ita edilen oyun kâğıtları vesaire gibi intiyazatın işletmesine ait zammet ve matlubu bakiyesi, tahsisatı âdesine masraf ve faslı mahsusna irat kaydedilir.
- 16 — Hılâfahmer mecmuası tabi ücretli masarifi sairisi ve hey'eti tahriyye ve müstahdimini âcuratı ve sair her nevi neşiyat emsalı masraf bütçesinin 10 uncu faslını 5 inci maddesinden tesviye olur.
- 17 — Hastahabucukı mektebi müdri, hey'eti talimiyi, meşrin ve müstahdimin ile talebe tahsisatı, işe ve masarifi sairisi mukabil olarak bütçenin 8 inci faslını 7 inci maddesine mevzu tahsisatı sarfı sarfının tesbitile itidâksinin ifosuna merkezi umumî mezdur.

Kısım	Faali	Madda	Muhassasatın nevi	Senevi Bülge-ye sarraf ve sarraf masrafları verilen miktarlar	Senevi tahakkuk eden masraf miktarı	Senevi muhassasat ve tahakkukatın noksanı veya fazlası
				Lira	Lira K. M.	Lira K. M.
Birinci kısım :			Tahsisat ve Maaşat			
	1		İdari Merkeziye :			
	1		Tahsisat	4 200	4 200	0
	2		İdari Merkeziye Maaşatı	37 800	37 800	0
	3		Hey'eti Teftişiyeye	10 800	10 500	300
	4		Müstahdemin	5 040	5 021	05
			Yekün	57 840	57 521	05
	2		Eskişehir Ambarı :			
	1		Müdür ve Memur	23 400	23 400	0
	2		Müstahdemin	8 980	8 250	730
			Yekün	31 650	31 650	0
1-2 Fasıllar yekünü				89 520	89 171	05
İkinci kısım :			Masarıflı İdare			
	3		İdari Merkeziye :			
	1		Müteferrika	4 500	4 500	0
	2		Tevvir	2 500	2 400	98
	3		Tercüme ücreti	600	600	0
			Yekün	7 600	7 500	98
	4		Eskişehir Ambarı :			
	1		Müteferrika	4 500	4 490	03 962
	2		Tevvir ve Teshin	1 000	999	09 350
	3		Eğya ve Levazım Sigortası	5 000	5 000	0
	4		Vesaiti Nakliye	2 000	1 964	05
			Yekün	12 500	12 453	78 312
	5		Merakiz ve Şuabat Masarıflı İdariyesi	40 000	92 473	46
3-5 Fasıllar yekünü				60 100	112 488	22 312
Üçüncü kısım :			Masarıflı Müstereke :			
	1		Bedeli İcar	4 000	3 832	83
	2		Emvali gayrimenkule sigorta ve vergisi	2 500	2 429	29
	3		Memur Sigortası	8 000	6 373	41 500
	4		Kirtasiye ve Evrakı Mathua	5 000	4 553	96 250
	5		Harcirah	1 500	1 500	0
	6		Müfettişler yevmiye ve harcirahı	12 000	11 979	04 750
	7		Posta ve Telgraf	1 200	918	85 500
	8		Nakliyat ve Bandiye	2 000	1 996	94 750
	9		Melhusat	1 000	995	61 950
	10		Demirbaş eşya imla payı	3 000	3 000	0
			Yekün	40 200	37 080	56 700
	7		Masarıflı gayri meliuzat	4 000	3 961	01
6-7 Fasıllar yekünü				44 200	41 071	57 700
	8		Hilâliahmer İdmatnatı taallük eden masarıflı umumiye :			
	1		Âza Rozeti Madalya ve Çiçek günü teferruatı imaliyesi	7 000	0	7 000
	2		Beynelmül Salihahmer itihadına muavenet	3 000	3 000	0
	3		Maktu makbul ve Şefkat Pulı imaliyesi	5 000	0	5 000
	4		Nesriyat ve Propaganda ve Mecma tal'iyeye ve masarıflı ve memur			
			ücreti vesaire	10 000	9 987	37
	5		İlamatı Adliye ve Mahakim evrakı tal'iyesi	10 000	9 543	26
	6		Eyyamı muayyenede negredilen gazete masrafı	3 500	3 247	21
	7		Hastahakırlık Mektebi Müdür ve Heyeti Talimiye ve Müstahdemin ve talebe tahsisatı, lape ve Masarıflı sairisi	38 115	34 154	15 750
8 inci Fasıl yekünü				76 615	59 933	99 750
	9		İkramiye ve tazminat	3 000	2 975	25
	10		İnsaat, Tesiat ve tamiyat	75 000	160 024	97 743
	11		İnsaat ve muavenet	100 000	118 809	82 700
	12		Levazım muayyenede ve imalatı	300 000	166 963	56 850
	13		Merakiz ve Şuabatın devre salukadan masarıflı idariyesi	1	30 419	27 500
	14		Merakiz ve Şuabatın devre salukadan masarıflı imdadiyesi	1	0 088	61 350
			Yekün	478 002	419 121	26 043
1-14 Fasıllar yekünü				748 437	721 786	10 805
Kongre kararile :			Tetkik Encümeni Tahsisatı	900	900	0
			İkramiye	7 480	7 840	0
			Yekün	8 380	8 880	0
Umumi yekün				756 817	730 166	10 805

İstanbul İlk mekteplerindeki fakir çocuklara gıda temini

İstanbul ilk mekteplerindeki bazı fakir çocukların gıdasızlık yüzünden sıhhatlerini kaybettikleri cihetle bu fakir çocuklara gıda teminini ve bu suretle sıhhatlerinin muhafazasını nazarı dikkate alan Cemiyetimiz, İstanbul Hilâliahner merkezi vasıtasıyla bu kabil fakir talebeye öğle yemeği tedarik ve temini için mezkûr merkezimiz emrine (12,000) lira tahsis etmek suretiyle muavenette bulunulmuştur.

Harp esirlerine yardım

Vatana avdet arzusunda olup yol masraflarını temin edecek paraları olmamasından dolayı memlekete gele-miyen harp esirlerinin masarifi sevki-yeleri için evvelce gönderilen tahsisatın bitmesine mebni yeniden 1000 lira daha irsalı, Bağdat elçiliğinden talep edilmiş ve talebi vaki derakap is'af edilmiştir.

Muhacirine yardım

Bulgaristandan memleketimize hicret edip Hükûmetçe Sivrihisarda iskân edilmiş olan Pilevne muhacirlerine mesken tedarik edinciye kadar ibatelerinin temini için on adet çadır ile (327) lira (15,5) kuruş kıymetinde de eşya tevzi edilmiştir.

Bundan başka Ulukışla'da biriken

muhacirlerin sevkini temine için Niğde Valiliği emrine (1000) lira gönderilmiştir.

Muhtelif yardımlar

Hastanelere madensuyu: İmtiyazı Cemiyetimize verilmiş olan Afyonkarahisar madensuyundan Ankara Nümune hastanesine (262,5) lira kıymetinde yirmi beş sandık madensuyu hediye edilmiş ve işbu teberru hastane heyetince pek ziyade memnuniyeti mucip olmuştur.

Selmas hareketzedelerine yardım

İranın Selmas kasabasında vukua gelen haraketi arz tafsilatına dair İran Hükûmetinin Ankara Maslahatgüzarlığından Cemiyetimize yazılan 26/5/929 tarihli mektupla ıttıla hasıl olması üzerine hareketzedelerin tehvini ihtiyacatına medar olmak üzere Cemiyetimizce (4000) lira tahsis ve meblağı mezbur Şirü Hurşidi Sürhü İran Cemiyetine berayı irsal İran Ankara maslahatgüzarlığına tevdi edilmiştir.

Fransadaki seylâp dolayısıyla Fransız Salibiahmerine yardım

Fransanın bazı mahallerinde vukua gelen seylap felâketinden dolayı Merkezi Umumimiz tarafından Fransız Salibiahmnrine, felâketzedelere yardım olmak üzere (12,000) frank gönderilmiştir.

Beynelmilel Salibiahmere muavenet

Her sene olduğu gibi bu senede Beynelmilel Salibiahmer mesaisine yardım için Cemiyetimiz tarafından B. S. Komitesine 3000 lira gönderilmiştir.

Müteferrik yardımlar

İşbu raporumuzda arzolunan yardımlara zamimeten Merkezi Umumi-mizce de ceman (3773) lira (62) kuruş miktarında müteferrik surette yardım yapılmıştır.

Hilâliahmer Merkez ve Subeleri tarafından yapılan yardımlar

Doğrudan doğruya Merkezi Umu-

mimiz tarafından yapılan bu yardımlardan maada muhtelif merkez ve şubelerimizce de mühtacı muavenet vatandaşlara (20,499) lira (80) kuruşluk yardım yapılmıştır. Ve ayrıca Adana Merkezimiz tarafından idare olunan ve fakirleri tedavi eden Hilâliahmer Dispanseri bu devre zarfında (2944) lira (60) kuruş, İzmir Merkezimiz tarafından idare olunan iki Çeşmelik Dispanseri (10,384) lira (13) kuruş, Karşıyaka Dispanseri dahi (6067) lira (57) kuruş sarfederek işbu üç dispenserin vatandaşların tedavisi için sarfettiği para (19,396) lira (30) kuruşa bağlı olmuştur. Bu suretle Merkez ve Şubelerimizin yaptığı yardımların yekünü (39,846) lira (10) kuruştan ibaret bulunmuştur.

İstanbulun en ciddi mecmualarından

“Muhit,,

Refikimizin faydalı yazılarını ehemmiyetle Okuyunuz

KARAHİSAR MADEN SUYU

HER YERDE
BULUNUR

TÜRKİYE
HİLÂLİAHMER MECMUASI
ANKARA

PARTIE FRANÇAISE

Table des matières du partie turque

La santé morale (par Erdjument Ekrem bey).

Protection des populations civiles contre la guerre chimique, (de la R. I. de la C. R.).

Les tribuneaux des enfants (par Bedri Tahir bey).

Les lacrymogènes et le projet du convention de désarmement (de la R. I. du C. R. No. 148).

Nos écoliers et le Croissant-Rouge de la jeunesse.

Les nouvelles du Croissant-Rouge Turc.

Table des matières du Partie Française

Compte rendu du Congrès du Croissant-Rouge turc.

Extrait des délibérations de l'Assemblée Générale du Croissant-Rouge turc.

Un vœu.

Nouvelle du C. R. turc.

*Compte - rendu du Congrès***L'Assemblée Générale du Croissant-Rouge Turc****Le Congrès s'est réuni et a terminé ses travaux**

L'Assemblée Générale du Croissant-Rouge s'est réunie le 9 Mai dernier, à 10 heures, dans la Salle des Conférences du Comité Central. Dr. Refik bey, Ministre de la Santé et de la Prévoyance Sociale et Président du C. R. T. a ouvert la séance. Après l'appel nominal qui a établi la présence d'une grande majorité, on procéda à l'élection du président de l'Assemblée générale. Kiazim Pacha, Président de la Grande Assemblée Nationale a été élu président ; Ali Pacha et Halil bey ont été désignés comme vice-présidents.

Dr. Réfik bey, après avoir salué le Congrès au nom du Comité Central et rappelé qu'en raison de l'absence, motivée par les dernières élections législatives, d'un grand nombre des membres la réunion du Congrès, fixée pour le mois d'avril, a été forcément remise à ce mois-ci, passa à

l'énumération des secours accordés par le Croissant-Rouge pendant l'exercice 1929-1930.

Il demanda des allocations supplémentaires pour couvrir les débours qu'on a dû effectuer, sous forme de secours, sur une échelle plus grande que celle fixée au début.

Rélevant que le Croissant-Rouge est devenu dans le pays une sorte d'assurance sociale, Réfik bey a exposé de quelle façon cette institution a accompli l'œuvre dont la réalisation lui a été confiée par le dernier Congrès ; il informa le Congrès du succès des démarches faites en vue de l'exemption des droits, de concerts organisés par le Croissant-Rouge et s'arrêta particulièrement sur l'organisation de la Jeunesse du Croissant-Rouge qui va entrer en activité dans le courant même de 1931 et assura que la question des boissons alcooliques

ainsi que celle des timbres, continuent de faire l'objet des poursuites du Comité Central.

A la suite des interpellations faites au sujet de l'opportunité de la vente, à meilleur marché, de l'eau minérale de Kara-Hissar et relativement aux secours accordés, un long débat s'ouvrit, au cours duquel Réfik bey trouva l'occasion de fournir, au nom du Comité Central les explications nécessaires.

Le Congrès, trouvant convaincantes les explications opposées aux diverses interpellations touchant les comptes, a approuvé le rapport présenté par le Comité Central.

Au ballottage fait en conformité du Règlement pour le maintien de cinq membres, le sort favorisa Safvet bey, député, Réfik, Kiazim, Husni, Hayrettin beys ainsi que Tevfik bey, Secrétaire Général de la Présidence de la République, dont les mandats furent renouvelés par le Congrès.

Le Congrès a décidé l'affectation du cinquième des fonds disponibles du Croissant-Rouge à l'achat des actions de la Banque d'Etat (Cumhuriyet merkez Bankası) et l'incor-

poration, dans le texte du Règlement en vigueur, de cette nouvelle disposition. La somme à prélever sur les disponibilités pour cette acquisition s'élève à Ltqs. 300.000.

Le montant des crédits supplémentaires accordés pour l'extension du service des secours se chiffre, de son côté, par Ltqs. 200.000.

Il fut décidé à l'unanimité de présenter à le Gâzi Moustapha Kemal Président de la République Turque et à Kiazim, Ismet et Fevzi pachas, les hommages du Congrès.

Après délibérations sur certaines propositions formulées par quelques membres, l'Assemblée Générale s'est ralliée aux déclarations de Hakki Tarrık bey qui a relevé la grandeur de l'œuvre accomplie par le Croissant-Rouge, comparativement à celle réalisée par des institutions similaires.

L'ordre du jour étant épuisé, la réunion prit fin.

Kiazim Pacha, remerciant les membres du Congrès pour le grand intérêt qu'ils portent à la surveillance et à la direction des travaux du Croissant-Rouge, déclara close la session.

F. A.

*Extrait des délibérations de l'Assemblée Générale
du Croissant - Rouge*

Au Congrès du Croissant-Rouge Turc

Les efforts humanitaires de la Société furent hautement appréciés

A l'ouverture du Congrès du Croissant-Rouge, Réfik bey, ministre de la Santé et de la Prévoyance Sociale, président du Croissant-Rouge, avait donné un exposé sur l'œuvre de secours accomplie l'année dernière par la Société, sur l'organisation du Comité Central ainsi que sur les secours accordés depuis le début de la période 1930-1931, jusqu'à ce jour. Nous reproduisons ci-dessous et inextenso les déclarations de Réfik bey :

— Ainsi qu'il vous aura plu de voue en rendre compte par la lecture de notre Rapport administratif pour l'année financière 1929-1930, je vais vous faire un résumé de l'œuvre d'assistance que notre Société a été appelée à réaliser durant la dite période :

1.— Distribution de Ltqs. 3.000, aux incendies d'Ankara.

2.— Secours de Ltqs. 17192, en espèces et en nature, aux personnes éprouvées par l'éboulement et les inondations qui se sont produits dans les districts de Rizé, d'Of et de Surméné.

3.— Distribution de Ltqs. 3.227 aux inondés des villages d'Ak-Hissar et de Sari-Oglan, dépendance du Caza de Būnyan.

4.— Distribution de Ltqs. 3.981 aux inondés d'Indjé-Sou et de six villages relevant de Déveli.

5.— Secours de Ltqs. 500 aux inondés de Sultanié.

6.— Secours de Ltqs. 250 aux inondés des villages de Sari-Keuy et de Kavak, relevant de Yechil-Ova.

7.— Distribution de Ltqs. 1.981 aux sinistrés du tremblement de terre à Bach-Kalé.

8.— Secours de Ltqs. 15.913, en espèces et en nature, aux éprouvés du tremblement de terre à Sou-Chéhir.

9.— Secours en nature, d'une valeur de Ltqs. 1.579, aux éprouvés du tremblement de terre à Réfahiye.

10.— Envoi de Ltqs. 509, aux éprouvés du tremblement de terre à Chiran.

11.— Distribution de Ltqs. 3.437 aux personnes éprouvées par la sécheresse à Kérasounde et dans les environs.

12.— Achat de vêtements et des chaussures (Ltqs. 150) pour les orphelins de militaire, à Islahié.

13.— Distribution de Ltqs. 3.659, comme continuation des secours déjà accordés, aux habitants de Tchankiri, éprouvés par la sécheresse.

14.— Envoi de Ltqs. 1.000 à la Légation de Turquie à Bagdad, pour le rapatriement des prisonniers de guerre, désireux de rentrer à la mère-patrie.

15.— Distribution de tentes et de divers objets d'une valeur de Ltqs. 537, aux immigrants de Plevné, établis à Sivri-Hissar.

16.— Envoi de Ltqs. 1.000 au Vali (gouverneur-général) de Nighdé, pour transport, à leur lieu de destination, des immigrants concentrés à Oulou-Kichla.

17. Don de Ltqs. 4.000 à la Société du « Croissant-Rouge Persan » (Chiri

Hourchidi Sürhü Iran) en faveur des éprouvés du tremblement de terre qui a eu lieu à Selmas.

18.— Don de Ltqs. 1.000 (12.000 francs français) à la Croix-Rouge Française, pour les personnes éprouvées par les dernières inondation en France.

19.— Don de Ltqs. 3.000 (7.282 francs suisses) au Comité International de la Croix-Rouge, à titre d'assistance dans son œuvre.

20.— Mise à la disposition du Siège Central du Croissant-Rouge à Istanbul, d'une somme de Ltqs. 12.000, destinée à subvenir aux besoins des élèves nécessiteux.

Le Comité central a, en outre, fait don, à diverses occasions, d'une somme totale de Ltqs. 4.055.

En dehors des libéralités faites par notre Comité Central, nos Siège et Succursales de province ont versé de leur côté, sous forme de subventions aux dispensaires et de secours aux indigents, un montant de Ltqs. 39.846 ce qui porte le total des sommes dépensées en œuvre de secours par notre Comité, pendant la période qui nous occupe, à Ltqs. 121.809.

D'autre part, nous avons participé à l'Exposition Internationale de l'Hygiène, ouverte l'année dernière à Dresde, et, avec l'assentiment du gouvernement, nous sommes entrés à la Ligne des Sociétés de la Croix-Rouge à Paris, institution à laquelle sont affi-

liées toutes les Sociétés de la Croix-Rouge.

Grâce au zèle et aux efforts de notre personnel préposé aux bureaux du Comité Central et au service du Dépôt, l'œuvre de secours ainsi que tout le travail s'accomplissent dans un ordre parfait ; les services comptables, ceux d'enregistrement et de correspondance sont assurés avec un cadre des plus restreints.

Nous avons tout lieu d'être satisfaits de l'activité de nos inspecteurs.

De même, les services de l'école d'Infirmières relevant de notre Comité Central, de la source de l'eau minérale de Kara-Hissar, la gestion des cartes à jouer que nous assurons au nom du gouvernement, font l'objet d'une bonne administration, de sorte que nos recettes provenant de la vente de l'eau minérale et des cartes à jouer accusent des augmentations progressives.

Je vous tracerai également un tableau des secours que nous avons dû accorder depuis le début de la période 1930-1931 qui court, jusqu'à aujourd'hui :

Ltqs. 95.346 dont Ltqs. 82.000 en espèces et le restant en objets, aux inondés de Smyrne ;

Ltqs. 2.500, subvention à l'hôpital municipal de Smyrne ;

Ltqs. 8.003, aux inondés d'Adana ;

Ltqs. 2.820, aux personnes éprouvées par la crue du Méritch, à Andrinople ;

Ltqs. 177, aux inondés de Mersine ;

» 1.092 (déboursées pour achat de linge) aux inondés de Sokia ;

Ltqs. 366, aux inondés de Rizé ;

» : 250, » » » Tarsus ;

» : 2.000 » » » Tiré (par l'intermédiaire de notre Merkez à Smyrne) ;

Ltqs. 6005, dont Ltqs. 1.000 en espèces et le restant en nature, aux inondés de Djeyhan ;

Ltqs. 3.198, dont Ltqs. 1.500 en espèces et le restant consacré à l'acquisition de 50 tentes aux éprouvés du tremblement de terre à Ilghin ;

Ltqs. 2.432, dont Ltqs. 750 en espèces et le restant dépensé pour l'achat de 50 tentes, aux éprouvés du tremblement de terre à Ak-Chéhir ;

Ltqs. 250 aux éprouvés du tremblement de terre à Gueuynuk ;

Ltqs. 5.001, aux éprouvés du tremblement de terre à Erzindjan ;

Ltqs. 2767, contre valeur des céréales distribuées aux nécessiteux d'Eregli ;

Ltqs. 2.689, contre valeur des céréales distribuées aux villageois de Pulatli et de ses environs ;

Ltqs. 2.111, expédiées respectivement à l'Ambassade de Turquie à Tokio et à la Légation de Turquie au Hédjaz pour le rapatriement des prisonniers de guerre turcs ;

Ltqs. 2.000, au Vilayet de Diarbékir ;

Ltqs. 1.084, à la Croix-Rouge Néo-Zélandaise, pour les éprouvés du séisme qui s'est produit à la Nouvelle-Zélande ;

Ltqs. 1.500, au Consulat de Turquie à Chypre, pour les éprouvés du tremblement de terre qui a ravagé le district de Baf ;

Ltqs. 1.126, déboursées pour assurer le traitement du Dr. Nouredin bey, président de notre succursale à Tchesmé ;

Ltqs. 2.537, prix d'achat de deux otomobiles ambulante, de tentes et de divers autres objets, mis à la disposition d'Ibrahim Tali bey, Inspecteur-Général de la 1ère zone ;

Ltqs. 1.320, contrevalet du don fait en eau minérale, à l'hôpital-modèle d'Ankara.

Ltqs. 150, secours à Faik Efendi, Mufti de Tokat ;

Ltqs. 400, secours à Nafiz agha de Biga, père de 19 enfants ;

Ltqs. 100, secours à la famille du lieutenant Abdoullah Ef., mort pendant la dernière guerre ;

Ltqs. 500, secours au Dr. Mehmed Ali bey qui se trouve dans un état de dénûment ;

Ltqs. 108, frais de route d'une famille indigente transportée à Smyrne ;

Ltqs. 5.450, divers secours accordés tant par notre Comité Central que par nos Succursales Ltqs. 229 divers secours accordés par le Comité Central ;

Ltqs. 100.052, somme mise d'ordre

de la Présidence du Conseil, à la disposition de Salih pacha, Commandant du 9ème Corps d'Armée, à l'occasion des récents événements d'Agri-Dagh ;

Ltqs. 1000, somme remise à l'Ambassade de l'U. S. S., à l'adresse de la Croix-Rouge russe, pour les éprouvés du tremblement de terre en Arménie ; soit, au total, Ltqs. 286,696.

Ainsi, contre Ltqs. 100.000 figurant au chapitre « Secours » du budget de 1930-31, approuvé l'année dernière par l'Assemblée Générale, montant qu'il y a lieu de majorer de Ltqs. 63.385, représentant le reliquat de l'allocation destinée à venir en aide aux paysans des zones éprouvées par la sécheresse (art. 13 du Règlement sur le budget) soit en tout, Ltqs. 163.385 il a fallu déboursier la susdite somme de 286.696, d'où un dépassement de crédit de Ltqs. 162.311.

Comme deux mois nous séparent encore de la fin de l'année financière, je prie le Congrès de vouloir bien majorer l'allocation accordée par le budget de 1930-31, d'un crédit supplémentaire de Ltqs. 200.000 qui servira ainsi bien à couvrir l'excédent de dépense que je vous ai signalé qu'à nous mettre à même d'accorder, si les circonstances l'exigent, de nouveaux secours.

Une des questions qui ont donné lieu à de laborieuses discussions, a été celle de savoir si l'eau minérale de Kara-Hissar pourrait, ou non, être li-

vrée à la consommation à meilleur marché.

Dr. Rêfik bey, continuant ses explications, s'est exprimé comme suit :

— Si le prix de vente de l'eau minérale est élevé, ceci provient de ce que les bouteilles nous viennent de l'Étranger. On nous les expédie, bien emballées, à Kara-Hissar, mais il faut tout de même tenir compte de la casse. Ajoutez à cet élément d'élévation du prix, les frais qu'occasionnent diverses manipulations, telles que étiquetage, emballage, empaillage ainsi que la mise en bouteilles, faite sous le contrôle d'un médecin, sans que les mains des manipulateurs entrent en contact avec le liquide, ce qui fait que les grandes bouteilles nous laissent un bénéfice de 60-70 paras et les petites, de 50 paras par pièce.

Le prix de revient d'une bouteille est respectivement de pires. 12,50 pour les grandes et de pires. 9,75 pour les petites.

Ainsi, sans faire entrer en ligne de compte le capital mobilisé pour l'installation technique de Kara-Hissar, les recettes couvrent à peine les dépenses et nous laissent, comme bénéfice, une somme d'environ 5.000 livres turques par an. Zia Ghevher bey. — Bien que l'embouteillage se fasse suivant les procédés scientifiques, les bouteilles renferment une grande dose de précipité, ce qui, à mon avis, ne présente aucun inconvénient au point de vue

scientifique. Cependant, le peuple ignore cette particularité, et c'est pour quoi il serait dans l'intérêt du Croissant-Rouge de l'en prévenir. A propos, ne serait-il pas possible d'acheter les bouteilles à meilleur marché ? Et puis, je trouve que les prix des cartes à jouer sont excessifs, une réduction des prix n'en favoriserait-elle pas l'écoulement, assurant ainsi à la Société de plus appréciables bénéfices ? Tout en désirant être édifié sur les points que je viens de relever, je considère de mon devoir de rappeler ici, avec gratitude, les efforts sublimes et humanitaires du Croissant-Rouge.

Dr. Rêfik bey. — Les étiquettes dont sont pourvues les bouteilles portent des indications sur la nature du précipité et sur son caractère inoffensif, ce qui exclut toute cause de malentendu. Pour ce qui est des bouteilles, il n'est pas possible d'en utiliser de plus minces, car elles sont conditionnées d'après la teneur en acide carbonique de l'eau minérale dont elles seront remplies,

Quant à la question des cartes à jouer, elles sont soumises à un droit du Pires 100 dont pires 25 pour le compte du Ministère de Finances et pires 75 au profit du Croissant-Rouge. Nous nous proposons d'entreprendre des démarches pour obtenir, en vue d'activer les ventes, la réduction des droits qui les frappent.

Zamir bey (Adana). — Le rachat

des bouteilles vides ne déterminerait-il pas la réduction du prix de revient et partant, la vente à meilleur marché ?

Hamdi bey (Mersine). — Le Croissant-Rouge ne peut-il pas réduire les prix dans l'intérêt même de la santé publique ?

Répondant en bloc à ces questions le Dr. Réfik bey a déclaré qu'il ne saurait s'engager dans de telles entreprises, préjudiciables aux intérêts du Croissant-Rouge, que les instructions nécessaires ont été données aux succursales pour le rachat des bouteilles vides, qu'enfin si les compagnies de chemin de fer et les administrations douanières accordaient des facilités, il serait peut-être possible de réduire d'un peu les prix de vente.

Ces explications furent accueillies avec satisfaction.

Des précisions furent fournies à certains membres du Congrès qui avaient désiré être renseignés sur les comptes, après quoi le Rapport du Conseil d'Administration fut approuvé.

Dr. Galab bey ayant sollicité des secours pour les villageois éprouvés par la crue du lac de Kestel, Réfik bey l'informa que les dispositions nécessaires avaient déjà été prises et que du linge pour mille hommes, d'autres objets indispensables ainsi qu'un médecin étaient sur le point d'être dirigés d'Eski-Chéhir, à destination du lieu du sinistre.

Hakki Tarik bey signala l'éboulement qui se produisit à Isparta, Réfik bey précisa que l'accident dont il s'agit ayant eu lieu hors de la ville, tout près des conduites d'eau, c'est le Département des Travaux Publics qui avisa au nécessaire, ce qui, ajouta-t-il, fut fait d'ailleurs.

Ali pacha, délégué d'Istanbul, a formulé des vœux pour que l'assistance soit prêtée à l'œuvre de la (Société de la lutte contre la tuberculose).

Dr. Réfik bey. — Nous basant sur les dispositions de l'article 13 (alinéa 2) du Règlement du Croissant-Rouge, nous avons pensé à seconder les efforts déployés dans ce sens. Nous pensons également à créer à Ankara un comité central des sociétés similaires fondées dans différentes villes, à orienter, sous l'égide du Croissant-Rouge et sous une seule direction, l'activité de ces organismes qui seraient, ainsi, dispensés de faire des frais.

Les débats ayant pris fin, Dr. Réfik bey monta de nouveau à la tribune :

— Je vous remercie, Messieurs, pour la confiance que vous nous avez témoignée, ainsi que pour l'assistance que vous avez bien voulu nous prêter. Nous considérons de notre devoir de travailler comme de simples ouvriers, dans la voie des bonnes œuvres du Croissant-Rouge.

Zia bey (député). — Nous devons

apprécier aussi bien le Comité Central que ses succursales pour la façon dont ils se rendent compte et s'acquittent de la haute mission qui leur est dévolue.

L'Assemblée se rallia à ces considérations,

Le Congrès a approuvé ensuite les modifications proposées pour certains articles du Règlement. L'art : 37 a été modifié comme suit :

« Chaque Vilayet envoie au siège »
 « central du Vilayet un délégué dans »
 « la proportion de $\frac{1}{500}$, lequel sera »
 « choisi au scrutin secret, par les »
 « membres du Croissant-Rouge ins- »
 « crits dans la circonscription et »
 « ayant entièrement versé leur coti- »
 « sation. Les Vilayets où le nombre »
 « des membres inscrits est inférieur »
 « à 500 peuvent, quel que soit ce »
 « nombre, envoyer un seul délégué. »
 « Les succursales dont les membre »
 « des adhérents inscrits atteint ou »
 « dépasse 500, délèguent aussi un »
 « représentant, sous réserve de l'ob- »
 « servation des dispositions énoncées »
 « dans le 1er alinéa, relativement à »
 « la cotisation. Les siège central de »
 « la localité peuvent, sous réserve »
 « des dispositions conditionnelles de »
 « l'art : 123, accorder une indemnité »
 « aux délégués, pour les dédomma- »
 « ger des frais de route et des frais »
 « réels qu'ils auront déboursés. »

L'art : 93 a été modifié comme suit :

« Les conseil des succursales »
 « tiennent leur réunion annuelle à »
 « partir du 15 février de chaque »
 « exercice. »

L'art : 94 a été modifié comme suit :

« Les conseils des succursales »
 « ont pour attributions »

« 1 — d'examiner le budget de »
 « l'exercice à venir et de l'envoyer, »
 « pour approbation, au Comité Cen- »
 « tral dont il relèvent. »

« 2 — de procéder au remplace- »
 « ment, au scrutin secret, des trois »
 « membres — sur les huit compo- »
 « sant le Conseil d'Administration »
 « de la succursale — qui seront ex- »
 « clus par voie de tirage au sort et »
 « de soumettre la liste des nouveaux »
 « élus, aux fins d'approbation, au »
 « Comité Central. »

« 3 — d'étudier les propositions »
 « qui auront été faites au profit du »
 « Croissant-Rouge et de faire tenir »
 « au Comité Central les décisions »
 « intervenues à cet effet. »

« 4 — de présenter au Comité »
 « Central, appuyées de leurs exposés »
 « de motif, les demandes de récom- »
 « pense faite en faveur des person- »
 « nes ayant rendu des services ex- »
 « ceptionnels au Croissant-Rouge. »

« 5 — de procéder, conformé- »
 « ment à l'art : 37, à l'élection du »
 « délégué à envoyer à l'Assemblée »
 « Générale. »

L'art : 123 a été modifié comme suit :

« Les Siège Centraux des pro- »
 « vinces et toutes les succursales »
 « sont autorisés à affecter les 40/- »
 « 100èmes de leurs revenus généraux »
 « annuels aux besoins locaux, et »
 « tenus d'envoyer le restant au Co- »
 « mité Central. Cependant, les bud- »
 « gets établis par les Conseils géné- »
 « raux, dans la limite de cette au- »
 « torisation, doivent avoir été au »
 « préalable, approuvés par le Comité »
 « Central. Au cas où, dans la zone »
 « relevant des Siège Centraux des »
 « provinces ou des succursales, »
 « viendrait à se produire un des »
 « fléaux ou calamités publiques, le Siè- »
 « ge Central ou la succursale intéressé »
 « peut, sous la responsabilité de son »
 « conseil d'administration, opérer, com- »
 « me premier secours, sur l'existence »
 « en caisse, un prélèvement dont le »
 « montant est fixé à Ltqs. 250 pour »
 « les Sièges Centraux et à Ltqs. 100 »
 « pour les succursales, avec obligation »
 « pour ceux-là d'en aviser immédiate- »
 « ment le Comité Central et de lui »
 « demander, le cas échéant, l'envoi »
 « de fonds de secours. »

« Les Sièges Centraux en province »
 « et les succursales sont tenus d'en »
 « voyer au Comité Central : »

« Les relevés des comptes qu'ils au- »
 « ront à préparer, en conformité du »
 « règlement sur le comptabilité, au »
 « commencement des mois de novem- »
 « bre, de janvier, d'avril et de juillet; le »
 « 15 Juillet de chaque année, les rele- »
 « vés, dûment certifiés conformes par »
 « les Siège Centraux des recettes et »
 « des dépenses afférentes aux opéra- »
 « tions totales de l'exercice entier ; »

« La totalité de leurs encaisses, dis- »
 « ponibles à la fin des mois de Juin »
 « et de décembre. »

« Les fonds se trouvant dans le »
 « Sièges Centraux et dans le Succur- »
 « sales seront, sous la signature collec- »
 « tive du président et du caissier du »
 « Siège Central ou de la Succursale, »
 « ou sous celle des personnes dési- »
 « gnées pour les remplacer par intérim, »
 « déposés à l'une des Banques Natio- »
 « nales, et, le cas échéant, retirés de »
 « la Banque sous la signature des »
 « personnes susindiquées. »

F. A.

Un Vœu

Nos lecteurs apprécient certainement le haut intérêt qu'offrent, sous divers rapports, les articles que nous nous faisons un devoir et un plaisir d'emprunter aux organes de publication des Sociétés de la Croix-Rouge et de la Ligue et du Comité International vers la Santé, Bulletin d'Informations, Articles fournis par le Secrétariat de la Ligue (Revue Internationale de la Croix) où à côté de nombreuses informations fournies sur l'organisation, l'activité et les projets d'avenir des Croix-Rouge, nous trouvons traitées avec compétence, toutes les questions intéressant ces dernières : Amélioration des conditions de la vie, préservation des maladies, soins à donner à l'enfance et à la vieillesse, conseils pratiques d'hygiène, organisation de la Croix-Rouge de la Jeunesse.

Nous suivons, avec égal intérêt, les articles consacrés aux Croix-Rouges et qui nous instruisent sur les buts vers lesquels convergent la bienfaisante activité de ces institutions.

C'est ainsi que nous pourrions, à la lumière des indications qui nous

sont données, définir en quelques mots la haute mission que se sont imposée les Sociétés de la Croix-Rouge : Améliorer les conditions de la vie, prévenir toute calamité susceptible de constituer une source de souffrance pour l'humanité, et, une fois le malheur arrivé, d'en rendre les conséquences les moins funestes possibles.

C'est donc en hommes avertis sur les buts vers lesquels tendent les efforts toujours Croissants des Croix-Rouges, que nous suivons dans leurs publications, la façon dont elles appliquent les théories de leurs principes directeurs. Bref, nous savons ce que c'est que la Croix-Rouge, quelles sont ses aspirations, comment elle travaille et en quoi consistent ses vues sur l'avenir.

Pourrions-nous en dire autant des Sociétés de la Croix-Rouge auxquelles manquent les moyens d'information sur notre activité, sur les idées que nous suggèrent leur organisation, leur méthode de travail, les résultats par elles obtenues et les moyens qui nous semblent être les mieux indiqués pour atteindre le but ?

Nous n'avons pas la prétention de penser que les considérations que nous émettons dans notre Bulletin mensuel sur un sujet donné, intéressant la Croix ou le Croissant-Rouge sont l'expression d'un travail intellectuel infaillible. Nous estimons, néanmoins, qu'il ne serait pas sans intérêts pour les Sociétés-sœurs de connaître nos idées sur tel ou tel objets se rapportant à l'œuvre commune.

Les organes de la Ligue veulent bien publier les comptes-rendus financiers du Croissant et des Croix-Rouges, mais les chiffres abstraits et les données laconiques qui en expliquent les variations, ne sont précisément pas faits pour instruire ceux qui les examinent sur nos points de vue, sur nos aspirations, sur nos ap-

préciations sur tel ou tel objet intéressant l'activité générale du Croissant et des Croix-Rouges.

Il serait donc hautement désirable que les organes du Comité International et de la Ligue, par un sacrifice dont nous apprécions à l'avance la portée, offrissent une plus large hospitalité à nos écrits sur le Croissant et les Croix-Rouges. Cette propagation, faite par les puissants moyens de vulgarisation dont disposent le Comité International et la Ligue, aurait pour effet de mettre les divers organismes marchant vers le même idéal, en mesure de se mieux connaître et d'affermir, par là, les liens de solidarité qui existent si heureusement entre eux.

F.A.

Nouvelle du Croissant-Rouge Turc

Secours aux inondés d'Andrinople

A la suite des inondations qui se sont dernièrement produites à Andrinople, Mazloum bey, Inspecteur du Croissant-Rouge a été délégué sur les lieux du sinistre en vue de déterminer la nature des dégâts et les modalités du service de secours.

Sur les conclusions contenues dans le rapport que cet agent a adressé à la date du 9 Avril 1931, un secours de Ltqs. 1570 a été accordé aux personnes dont les champs ont été envahis par les eaux, et un autre de Ltqs. 1250 à celles dont les habitations ont été endommagées, soit, au total, Ltqs. 2820.

Secours aux inondés de Djeyhan

Deux dépêches datées du 6 avril dernier, reçues simultanément de notre Succursale de Djeyhan et du Vali

d'Adana nous ont informés de la crue, provoquée par les dernières pluies, du fleuve de Djeyhan dont les eaux ont inondé 45 villages avoisinants.

Le Comité Central a fait distribuer aux éprouvés Ltqs. 1000 en espèces, 100 tentes, 200 lits avec accessoires ainsi que du linge pour 2.000 personnes.

Secours aux éprouvés turcs du tremblement de terre à Chypre

Informé par lettre du Min. des Aff. Etr. en date du 6 avril 1931, à laquelle était annexée copie d'une communication de notre Consulat à Chypre, que le village d'Anatyöu, dépendance du Caza de Baf, avait été éprouvé par le séisme le Comité Central a accordé un secours de Ltqs. 1500 à répartir uniformément entre les trente famille turques particulièrement éprouvées.

Envoi en Allemagne de Chérifé Moustafa Hanim, adjointe à l'Infirmière en Chef

Sur proposition formulée dans la lettre en date du 11 Mars 1931 de la Direction de l'Ecole d'Infirmière, il a été décidé d'envoyer en Allemagne, pour y faire ses études, Chérifé Moustafa Hanim adjointe à l'Infirmière en Chef.

Secours aux inondés de Tiré et de ses environs

Il a été décidé d'accorder un secours de Ltqs. 2.000 aux villageois de Tiré et de six bourgades, dont les champs ont été inondés à la suite de crue de la rivière de Djellat Oglou, à Smyrne.

Secours aux éprouvés du tremblement de terre en Arménie

Il a été décidé d'affecter Ltqs. 1.000 aux sinistrés du tremblement de terre qui s'est produit en Arménie et de déposer cette somme à l'Ambassade de l'U. S. S. à Ankara pour être remise à la Croix-Rouge russe de Moscou.

Secours à Suleyman oglou Feyzoullah

Le Comité Central a décidé l'envoi, au village d'Ocak (dépendant du Caza de Kemaliye) d'où il est originaire de Suleyman oglou Feyzoullah, frappé de cécité et l'octroi à ce malheureux d'un secours de Ltqs. 250.

Tableau de Statistique hygiénique du dispensaire
« IKİTCHECHMELİK » du Comité du Croissant - Rouge
Turc de Smyrne

Avril 1931

	<u>Enfants :</u>	<u>Femmes :</u>	<u>Hommes :</u>	<u>Total :</u>
1 — Maladies de l'estomac	5	20	15	40
2 — „ des poumons	19	21	13	53
3 — „ du coeur	0	14	20	34
4 — „ des voies urinaires . .	2	4	9	15
5 — „ des nerfs	0	19	6	25
6 — „ des intestins	11	22	17	50
7 — „ des peaux	9	18	7	34
8 — „ des yeux	7	9	4	20
9 — „ des orteils et du larynx	37	45	36	118
10 — „ des vers intestinaux .	6	9	4	19
11 — Malaria	40	58	46	144
12 — Grippe	20	65	35	120
13 — Pneumonie	6	5	4	15
14 — Pleuresie	4	17	9	30
15 — Tuberculose pulmonaire . .	2	14	12	28
16 — „ autres organes .	0	5	17	22
17 — Rhumatismes	0	48	42	90
18 — Blennorrhagie	0	5	7	12
19 — Maladies des organes génitaux des femmes	0	14	0	14
20 — Maladies externes	29	38	57	124
21 — Divers	34	98	89	121
22 — Rougeol	17	1	0	18
Total	248	549	449	1246

Statistique du dispensaire « KARCHIYAKA » du Comité
du Croissant - Rouge Turc de Smyrne

Avril 1931

	Enfants :	Femmes :	Hommes :	Total :
1 — Maladies de l'estomac . . .	0	4	3	7
2 — „ des poumons . . .	0	5	4	9
3 — „ du cœur . . .	0	3	2	5
4 — „ des voies urinaires .	0	0	4	4
5 — „ des nerfs . . .	0	6	5	11
6 — „ des yeux . . .	2	2	1	5
7 — Maladies des orteils et du larynx	8	3	5	16
8 — Malaria . . .	47	81	86	214
9 — Maladies des intestins . . .	6	5	9	20
10 — Pneumonie . . .	0	0	1	1
11 — Pleuresie . . .	0	1	1	2
12 — Rhumatismes . . .	0	7	5	12
13 — Tuberculose pulmonarie . .	0	3	2	5
14 — „ autres organes . .	0	8	7	15
15 — Syphilis . . .	0	0	0	0
16 — Blénnorrhagie . . .	0	0	0	0
17 — Maladies des organes génitaux des femmes	0	21	0	21
18 — Maladies externes . . .	10	22	35	63
19 — „ diverse . . .	13	31	41	85
20 — „ des vers intestinaux	10	6	5	21
Total	102	208	206	516

Hilâliahmer Afyonkarahisar Maden suyu

Menbainda doğrudan doğruya en asrî makinelerle ve bir mütehassıs tabibin nezareti daimesi altında istihsal ve şişelere imla edilmektedir. İştirak ettiği bilûmum sergilerde altın madalya ve takdirnameler kazanmıştır. Terkibi itibarile: mide, karaciğer, böbrek ve em'a hastalıklarında te'sirâtı şifaiyesi vardır. Sofrasında daima karahisar

Madensuyu bu-
lunduranlar bu
gibi hastalıklara
tutulmaktan va-
reste kalırlar.

Afyonkarahisar Madensuyu

Maden sularının
en lezzetlisi ve en
şifalıdır.

Hasılâtı Hilâli-
ahmer Cemiyeye-
tine aittir.

Bilûmum
eczahane ve
bakkaliyema-
ğazalarında
satılır.

VATANDAŞ

“Havacılık,” ve “Spor,” Mecmuasını oku. Hem tenevvâr edersin hemde
yurdunun müdafaasına hadim faydeli bir kuruluşa yardım etmiş olursun.

Fiatı 10 Kuruştur

